

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIX

Grudis - December 20, 1984

Nr. 49

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

POLITIKA IR MORALĖ

Sunkiai sutaikomos kalėdinės mintys

Vytautas Meškauskas

Kalėdos laikomos taikos švente. Taika, žinoma, yra tei singumo vaisius. Kokia taika, jei nėra teisybės? Taip žiūrint turbūt reiktų sveikinti Washingtono ir kitų JAV miestų demonstrantus, protestuojančius prieš Pietų Afrikos 'Apartheido' politiką, visiškai išskiriančią baltuosius nuo juodųjų daugumos. Protestantai kartu smerkia ir Washingtono administraciją už normalių santykių su P. Afrika palaikymą. Teoriškai tą režimą nesunku pasmerkti, tačiau praktiškai to krašto juodieji geriau gyvena už likusius Afrikos juoduosius, kurie beveik visi be išimties yra engiami savo pačių valdovų.

Net badas, siaučiantis toliau į Saurę nuo P. Afrikos, yra sukeltas ne tiek sausrų, bet labai blogo šeiminkavimo, žemės nualinimo. Siuntimas maisto tokiai Etiopijai, kurią valdo komunistinis režimas, faktinai jam tik padeda. Režimas, išleidęs milijonus savo 10 metų sukakties minėjimui, gauna iš kapitalistinių kraštų maistą, kas tarp kitko įgalina jį paspartinti gyventojų vartymą į kolchozus, perkelti juos iš nepriklausomybės norinčios Eritrėjos toliau į pietus. Jau dabar 25% visos žemės priklauso kolūkiams, kurie tačiau pagamina tik 5% maisto. Kažkas panašaus į Stalino laikų 'kulokų' persekiojimą. Bet kas gali pasipriešinti maisto tiekimui badaujančioms?

Tuo tarpu Pietų Afrika, prieš kurią protestuojama, turi labai daug bendrų interesų su JAV. Visų pirma - strateginiai ji yra labai svarbioje vietoje, antra - tik jos spaudimas į Angolą gali privesti prie kubiečių atitraukimo iš tos buv. portugalų kolonijos.

Tokių prieštaravimų nesunku rasti ir daugiau. Juk faktinai, bet ne visai dar formaliai, labai panašų režimą į P. Afrikos turi Izraelis. Ir senieji Palestinos gyventojai negauna tokių pat teisių kaip atėjūnai. Tiesa, Izraelis gali teisintis karo stoviu bei faktu, kad arabų valstybės, išvairios žydus, jų vieton nepriėmė palestiniečių. Toks argumentas tačiau niekuo nepadeda patiems palestiniečiams.

Pagal Londono The Econo-

mist, šiuo metu pasaulyje yra likusios tik trys imperialistinės valstybės: P. Afrika, Izraelis ir Sovietų Sąjunga. Kiek pastutiniojoje neteisybės - ir kiek dėl to mažai protestų JAV-se! Tokie protestai, atrodo, būtų net nepopuliarūs, nes tuojau būtų palaikyti karo kurstymu, o karas gali išsivystyti į atominį, kuris būtų lygus savižudybei.

Tokiu būdu matome lyg nerašytą taisyklę: populiarūs, medijos išgarsinami, protestai gali būti prieš P. Afriką; dėl palestiniečių teisių girdisi tik vienas kitas balsas; o su sovietais pageidaujami geresni santykiai, vistiek ką jie darytų. Tarp kitko tikimasi, kad pagerėje santykiai padės iš Sovietijos išvažiuoti 400,000 žydų, niekam į galvą neateinant, kad gali būti ir kitų norinčių išvažiuoti.

Tie keli pavyzdžiai rodo, kaip sunku suderinti politiką su morale, teisingumo reikalavimais. Moralės ar teisybės vardan niekas nesiskubina eiti į karą. Ginami tik savo interesai.

Padėtį dar daugiau supainioja pasireiškusios tendencija iš 'oficialaus' karo, kurį bandyta 'sueivilizuoti' įvairiomis taisyklėmis, keitimais į terorą. Kaip jam pasipriešinti? Nesiskaityti su tokiais atvejais galimomis niekuo dėtų žmonių aukomis, pav. bombarduojant kokį kaimą už lėktuvo pagrobimą? Tai būtų labai nepopuliaru namuose. Už tat gynybos sekretorius Weinberger neseniai samprotavo, kad JAV ateityje turėtų būti labai santūrios su karine reakcija. Jei jau kariuomenę kur siųsti, tai tik su tautos ir kongreso pritarimu. Valsybės sekretorius Shultz yra kitokių pažiūrų. Visų pirma, pasak jo, nėra tokio dalyko, kaip iš anksto užtikrintas visuomenės pritarimas. Girdi, jėga galima pavartoti teisėtai, jei ji neužgniaužia žmonių laisvės, bet padeda išlaisvinti tautą ar paremia jos laisvės troškimą. Jei toji jėga neprimeta svetimą valią jos nenorintiems žmonėms, bet paremia taiką ar siekia paremti taikingą procesą, jei ji neleidžia kitiems išnaudoti savo galią agresijai ir sprespaudai. Jėga tačiau turi būti pavartota stengiantis išvengti nereikalingų aukų.



Žiemos pasaka...

Ruošiasi paminėti DIRVOS 70 metų sukaktį

ANTANAS JUODVALKIS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba, pirmininkaujama dr. Leono Kriaučeliūno ir Dirvos leidėja Vilties draugijos valdyba, vadovaujama dr. Danieliaus Degėsio, aptarė artėjančią Dirvos 70 metų sukaktį ir pavedė Sąjungos pirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui sudaryti komitetą.

Ar ne su panašiomis intencijom JAV norėjo padėti Pietų Vietnamui? Ir kas iš to išejo?

Kaip ten būtų, atrodo jog ir šios Kalėdos neatneš taikos užtikrinimo, kaip ir tūkstantai praėjusių. Bet tol, kol dar jaudinamasi, nors ir labai nevienodai, dėl neteisybės, lieka ir šiokia tokia viltis.

Dr. L. Kriaučeliūnas sudarė Dirvos 70 metų sukakties paminėti komitetą ir sušaukė pirmą posėdį gruodžio 6 d. Lietuvių tautiniuose namuose. Dalyvavo šie nariai: dr. Leonas Kriaučeliūnas (pirm.), Jonas Jurkūnas (vicepirm.), Petras Bučas, Ona Daškevičienė, Salomėja Endrijonienė, Antanas Juodvalkis, Jolanda Kerelienė, Veronika Lenkevičienė (sekr.), Matilda Marcinkienė, Karolis Milkovaitis, Mečys Valiukėnas. Be to, į komitetą įeina, tik negalėjo atvykti, dar šie asmenys: dr. Danielius Degėsys, Jurgis Janušaitis, Albertas Kremeris (ižd.), Aleksas Laikūnas, Rasa Pliplytė ir Kazimieras Pocius.

Posėdžiui pirmininkavo dr. Leonas Kriaučeliūnas, sekretoriavo Verutė Lenkevičienė. Aptarta Dirvos 70 metų sukakties paminėti programa ir atskiriems renginiams ruošti išskirti vadovai-ės.

Pagrindinis Dirvos 70 metų sukakties minėjimas ruošiamas Chicagoje šia tvarka:

1985 m. vasario 24 d. Jau-nimo centro didž. salėje, įvyks žinomos solistės Reginos Rūtos Žymantaitės Peters koncertas, kurio ruošą rūpinasi visuomenininkė Salomėja Endrijonienė.

1985 m. spalio 12 d. Jau-nimo centro didž. salėje įvyks banketas, kurio ruošą pasiėmė LMK Federacijos (Nukelta į 3 psl.)



SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Prieš pasimatymą su Gromyku. - Kas ir ką pataria. - Koks iš viso bus antras Reagano prezidentavimo laikotarpis?

Vieną atvejų galima ir sovietams pavydėti. Tuo tarpu, kai mes nieko nežinome, ko iš tikro jie nori ir kiek gali nusileisti, sovietai iš laikraščių gali žinoti beveik viską, ką kiekvienas iš Reagano patarėjų galvoja. Gali net sakyti, kad Shultzas į Zenevą vyks pasidėjęs atviras kortas, tuo tarpu Gromyko kortos tuose pasitarimuose liks neatidengtos iki paskutinės minutės.

Visa laimė, kad ne viskas, kas laikraščiuose ir knygose rašoma, yra iš tikro tiesa. Imkime, pavyzdžiui, ilgamečio Time magazino bandradarbio Strobe Talbott neseniai pasirodžiusią, ir nemažai triukšmo sukėlusią, knygą *Deadly Gambits: The Reagan Administration and the Stalemate in Nuclear Arms Control*. Autorius rašo tiesiogine kalba, tarytum jis būtų dalyvavęs kiekviename vyriausybės ir jos ekspertų posėdyje. Jei jam patikėti, patys svarbiausi veikėjai - kaip prezidentas, sekretoriai Shultz ir Weinberger - iš tikro yra arba nesuinteresuoti, arba nepajėgūs suprasti visą ginklų kontrolės problemą, o mažesni pareigūnai yra daugiau susirūpinę laimėti tarpusavio kovą dėl įtakos aukštesniems. Talbott daugiausiai nemėgsta Richard Perle, gynybos sekretoriaus asistento tarpautinei saugumo politikai. Jam patinka Paul H. Nitze, kurį Reaganas paskyrė patarėju Shultzui Zenevoje, ir - iš dalies - Shultz padėjėjas po-

litiniams-kariniams reikalams o dabar Europos reikalams, R. Burt.

Kaip iš tikro nustatoma JAV laikysena atominių ginklų klausimuose? NY Times J. Reston liudijimu, ji gvildinama dviejuose instancijose. Kas savaitę prezidentas pirmininkauja posėdžiui, kuriame dalyvauja viceprezidentas, valstybės ir gynybos sekretoriai, prezidentūros saugumo tarybos viršininkas, ginklų kontrolės ir nusiginklavimo agentūros viršininkas, Baltųjų Rūmų patarėjas ir Vyr. Stabų viršininkų atstovas.

Kita institucija yra ginklų kontrolės grupė, kuriai pirmininkauja prezidento saugumo tarybos v-kas asistentas ir kurioje dalyvauja ne tik aukščiausi užsienio ir karo reikalų žinybų pareigūnai, bet ir jų asistentai. Kas posėdžiuose svarstoma - yra paslaptis, nors visi šaltiniai skelbia, kad juose vis dar ryškūs valstybės ir gynybų d-tų pažiūrų skirtumai. Skirtumas tarp anksčiau ir dabar esančių tačiaus toks, kad pats prezidentas jau yra daugiau susirūpinęs vieningos laikysenos nustatymu kaip anksčiau, o jo sekretoriai jau nebeperskaito, kaip anksčiau, tik savo patarėjų nuomones, prieš tai patys net nesusipažinę su jų turiniu...

Konkrečiai, Shultz norėtų, prieš sėsdamas kalbėtis su Gromyku, turėti paruoštus kai kuriuos pasiūlymus, kurie pa-

keistų kiek iki šiol užimtą JAV poziciją, tačiau gynybos d-tas mano, kad reiktų palaukti sovietų žodžio. Taip pat valstybės d-tas būtų linkęs laikyti derybų objektu (bargaining chip) ieškojimą būdų apsiginti nuo sovietų raketų, tuo tarpu Pentagonas mano, kad tai reikia daryti visai nepaisant sovietų nusistatymo.

Nuomonių skirtumai tarp Shultz ir Weinbergerio nėra naujas dalykas. Paskutinytis priešinosi idėjai siųsti JAV maršus į Libaną ir reikalavo jų greičiausio atšaukimo, kam pritarė ginkluotų pajėgų ir stabų viršininkai. Jie visi, tarp kitko, buvo ir prieš kariuomenės pasiuntimą į Granadą, kam pritarė Shultzas. Weinberger rėmė CIA direktoriaus W.J. Casey siūlymą nutraukti diplomatinį ryšius su dabartiniu Nicaragvos režimu ir pripažinti sukilėlių vyriausybę, tam tačiau priešinosi Shultz ir prezidento saugumo patarėjas McFarlane. Shultz buvo už JAV technologijos pardavimą komunistinėms valstybėms, kai kuriais atvejais - pvz. Rumunijai apsisprendus dalyvauti Los Angeles olimpiadoje - Weinberger tam prieštaravo. Shultz reikalauja griežtesnių žygių prieš teroristus, įskaitant ir preventyvinius smūgius, tuo tarpu Weinberger ir viceprezidentas Bush ragina laikytis santūriai. NY Times korespondentas H. Smith, išsikačias šiuos nuomonių skirtumus, sakosi girdėjęs admi-

■ Iš kitos pusės

DRAUGO M. Dr. per du numerius aiškina, kaip galima būtų išspręsti bendruomenininkų ginčą, kuri iš dviejų Bendruomenių gali tikrai vadintis tuo vardu. O gi demokratišku būdu! Visų pirma besiginčijančios šalys turėtų surasti trečią šalį - M. Dr. siūlo ALTą ir VLIKą - kuri paskelbtų visiems priimtinas balsavimo taisykles:

"Viena iš šių taisyklių turėtų nustatyti, kas balsavime gali dalyvauti... balsavime gauna teisę dalyvauti visi... jų nariai... komisija kuri nors savaitgalį skelbia registracijos savaitgalį, kada tie nariai užsiregistruotų balsuoti... o kitą savaitgalį - balsavimo savaitgalį.

Suskaičiavus balsus... Mažiau gavusioji šalis atsisako teisių į Lietuvį Bendruomenės vardą, bet, žinoma, neatsisako teisių kitų, atskiru vardu kaip organizacija toliau veikti bei GINTI TUOS PRINCIPUS, kurie neįeina į šio balsavimo rėmus."

Visų pirma, balsavimu negalima nustatyti tiesos, o antra - kokia ilga ir komplikauta procedūra konstatuoti... visiems žinomą tiesą. Reorgai turi mažiau narių ir jie nėra laikomi kalėjime, kad negalėtų balsuoti 'kojomis', jau seniai pereidami į save laikančią 'tikrą' bendruomenę, jei taip manytų.

Man rodos, kad viso to ginčo 'pirmąpradė' nuodėmė yra jos steigėjų prielaida, kad Vokietijoje pradėtas stovyklinis gyvenimas amžinai tęsis. Iš tikro emigracijoje yra visai kitos sąlygos. Nė vienai tautybei nepasisėkė suvaryti visų savo tautiečių į vieną bučį. Vadovavimasis aukščiau nurodyta prielaida yra net pavojingas, nes visų pirma griežtas tikėjimas turi pagimdyti heretikus, antra - reorgų būkštavimas, kad bendruomenė gali pasitarnauti bolševikams, nėra visai be pagrindo. Daug lengviau infiltruoti į vieną organizaciją, negu kelias. Jei Bendruomenė nesidėtų esanti visuotina ir, kaip tokia, vienintelė lietuvių organizacija, nebūtų atsiradusi ir 'reorganizuota'.

Laikas tačiau buvo mums gailestingas. Keliolika metų įrodė, kad Bendruomenė nieko nepakeitė: dar turime atskirus laikraščius, tokias pat draugijas, pora susivienijimų, fondus, o kai reikia ką nors suorganizuoti - susidaro ad hoc komitetai politinei, religinei, kultūrinei ar socialinei akcijai. Žodžiu - Bendruomenės prarado Vokietijoje įsivaizduotą aureolę. Tokiu būdu ir visas ginčas neteko savo objekto. Dar kiek laiko ir visos bylos bus užmirštos. Reikia tik turėti kiek kantrybės, pakantos ir neturėti... lėšų advokatams.

(vm)



LIETUVIŲ FONDAS / LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

3001 W. 59th Street • Chicago, IL 60629 • (312) 471-3900

Gimusio kūdikėlio Jėzaus atneštoji meilė ir ramybė geros valios žmonėms, telydi mus ištisus 1985-tuosius metus.

Lietuvių Fondo vadovybė pagarbiai prisimena Lietuvių Fondo narius, bendradarbius, rėmėjus ir talkininkus, linkėdama sveikų bei ištvėringų naujųjų metų.

Nuoširdžiai dėkojame aukotojams, spaudos bei radijo bendradarbiams, kurių dėka Lietuvių Fondas išaugo į stambią visuomeninę-finansinę instituciją, remiančią lituanistinį švietimą, kultūrą ir jaunimą.

Lietuvių Fondo vadovybė, pasitikėdama tolimesne lietuvių dosnia parama, drąsiai planuoja ateitį ir numato sutelkti penkių milijonų kapitalą, kad gautų pajamų užtektų visai lietuviybės veiklai išlaikyti.

Tik dosniai remdami ir vieningai dirbdami, pasieksime didžiųjų troškimų išsipildymo.

LIETUVIŲ FONDAS

Skaidrus Kalėdų džiaugsmas lai-

mus visus gaivina, padedamas apjungti jėgas ryžtingoms pastangoms, kad Nauji 1985 metai neštų naujas laisvės viltis mūsų pavergtai tautai.

Amerikos Lietuvių
Taryba

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki bičiuliams ir pažįstamiems

Elena ir Kazimieras
Pociai

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VISŲ TAUTŲ ŠVIESAI ĮSIKŪNIJUS

Senovės Atėnų vienas iš tikro nežinosime apie Dievą (plg. Timėjas; Platono laiskas Erastui ir Koristui; Platonas (428-427 — 348-347 pr. Kr.) Senąjį Testamentą vadino "Senąja Tradicija jam atskleidė pagrindinę mintį apie Dievo žodį: "Dievo žodžiu atsirado dangus (Ps. 32-33, 4) ir visa kita kūrinija, kurią palaiko ir tvarko tas žodis kaip amžinoji Išmintis, nes Ji "gyvena su Dievu" (Išminties 8, 3). Anot Platono, tas žodis ("Logos") ateis iš dangaus. Jeigu tas žodis neateis, nieko

Laikydamasis politeizmo — daugiadiėvystės kulto vyraujančių tradicijų, Platonas kalbėjo apie Dievą kaip visatos Statytoją, Įrėgėją ar Žiedėją. Tačiau tikro Dievo, t. y. to žodžio jis laukė ateinant iš dangaus dar ir dėl to, nes tas žodis yra ne tik Kūrėjas, Išmintis, bet ir visų tautų — "pasaulio šviesa" (Jon. 9,

5), spindinti Senajame Testamente gamtinės šviesos pavidalais. Sakysim, Viešpats Dievas Mozei pasirodė ugnies liepsnoje iš krūmo; Mozė matė krūmą, kuris degė ir nesudegė (plg. Išėjimo 3, 2); Izraelitams keliaujant iš Egipto nelaisvės, Viešpats Dievas ėjo pirmą: dieną kaip debesies stulpas, o naktį kaip ugnies stulpas, niekada neapleisdamas tautos dieną ir naktį (plg. Išminties 13, 21-22); perkūnai ir žaibai ant Sinajaus kalno, nes Viešpats Dievas buvo nusileidęs ant to kalno ugnyje (plg. Išėjimo 19, 16-18). Visur čia Dievas apsirėškia gamtinės šviesos pavidalais: liepsna, ugnimi ir žaibais.

Dievo apsirėškimai gamtinės šviesos pavidalais parodė Platonui ir Senojo Testamento žmogui, kad Dievas, kaip ir pats žodis, yra ne gamtinė ir laikinoji šviesa, bet atgamtinė (net antprigimtinė) ir amžinoji šviesa.

Atėjus laiko pilnybei ir priartėjus Dievo karalystei, Naujojo Testamento kai kurie žmonės net savo akimis matė, kad žodis, t. y. Dievo Sūnus tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų (plg. Jon. 1, 14). Tai įsikūnijęs žodis Kristaus Asmenyje, kuris yra visų žmonių, visų tautų pasaulin atėjusi šviesa (plg. Jon. 1, 1-9).

Juo tamsesnės ir klaidesnės pasaulio dienos, juo labiau spindi visų tautų palaimai įsikūnijusi šviesa — Kristus. Jam kiekvieno žmogaus asmenys vertė yra begalinė: "Ir menkiausiame žmoguje tebėra vertybių, ir labiausiai pažemintame lieka tam tikra didybė, ir labiausiai sunaikintame glūdi kažkas nesunaikinamo" (Dr. Pr. Gaidamavičius: Milžinas, Didvyris, šventasis, 1954, p. 232).

Dr. Tomas Žiūraitis, O.P.

DIRVOS SUKAKTIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Chicagos klubo pirmininkė Jolanda Kerelienė.

Greta minėjimų, koncertų ir pobūvių numatoma vykdyti platų Dirvai paremti vajų. Numatoma paskelbti atsisaukimą į Dirvos skaitytojus bei rėmėjus ir visus lietuvius. Bus renkamos aukos ir platina mi dovanų paskirstymo bi-lietai. Dovanų paskirstymo knygučių paruošimui ir platinimui, sutiko vadovauti Karolis Milkovaitis, ALTS Chicagos skyriaus pirmininkas. Aukoms rinkti ir

atsiskaityti atsakomybę prisiėmė Petras Bučas, ALT Sąjungos valdybos vicepirm. Iždininko pareigos teko Albertui Kremeriui, o sekretorės — Verutei Lenkevičienėi. Kiti komiteto nariai talkininkaus

komisijų vadovams ir atliks kitus su vajeaus vykdy-mu ir minėjimu ruošimu surištus darbus.

Dirva pradėta leisti 1915 m. lapkričio 25 d. Santalkos vardu, bet po metų perorganizuota ir pavadinta dabartiniu vardu. per 70 metų Dirva pergyveno džiaugsmingų ir liūdnu įvykių. Vienu metu buvo leidžiama net tris kartus savaitėje, bet ir vėl sugrįžta prie savaitinės laidos, ištikimai lankomos prenumeratorius.

Dirvai švenčiant 70 metų sukaktį, leidimo sąlygos nėra palengvėjusios ir Dirva susiduria su išsilaikymo klausimu, kaip ir visa lietuviškoji spauda. Komitetas tikisi, kad visuomenė su-pras lietuviškosios spaudos padėtį ir ateis į pagalbą.

Dr. L. Kriaučeliūnas optimistiškai žiūri į Dirvai organizuojamą paramą ir tikisi lietuviškosios visuomenės dosnios paramos. (aj)

• Lietuvių Tautiniai Namai Chicagoje, per valdybos sekretorių Mečį Valiukėną, atsiuntė Dirvai paremti 100 dol. su šventiniais linkėjimais. Ačiū.

• Lietuvių Fondas per valdybos sekretorę Alę Steponavičienę, atsiuntė LF pelno skirstymo komisijos paskirtą spaudai paremti čekį 250 dol. sumoje, jungiant šventinius linkėjimus. Ačiū.

• Dr. Birutė ir Bronius Kasakačiai, Chicagoj, sveikindami Dirvą ir visus jos bendradarbius, linkėdami jiems stiprybės per ateinančius metus sunkiame spaudos darbe, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

Šis bei tas

Skirpstas

Ši kartą JAV prezidento rinkimai praėjo net labai įtemptai ir išjudino žmones. Ir užsienis gyvai sekė priešrinkiminius debatus. Nė Sovietai jau neabejojo, kas bus viršūnė, tik dar spėliojo — kokių procentų? Ir visi nustebo, kad R. Reaganas netikėtai gavo daug daugiau balsų (elektorių), nei spėliota. Kažkas ypatingo įvyko?

• Tarp daugelio įvairių svarstymų mus domina tarp kitko dvi išvados. Būtent, balsuotojų pareikštas didis pasitikėjimas valstybei vairuoti jau aštuntą dešimtį einančiu vadovu! Na, Europoj ilgas amžius buvo visad pagarboj, ten nejauni vadovai sėkmingai tvarkė dideles šalis. O prisiminkim seną mūsų istoriją: žilabarzdžiai kriviai buvo labai vertinami ir autoritetingi dėl jų gilių išminties. Bet Amerika įpratusi beveik akiai adoruoti jaunystę. Čia 50 metų žmogus, nors pačiam proto ir kūno stiprumo, dar ir su geru patyrimu, jau tampa pastumdėliu, nes laikomas pasenėliu. Ir pokario mūsų ateivija — juk daugelis net dešimčia metų pasijaunino, kad gautų darbo. Net ir visos mados, papročiai čia jauniem pataikauja (švietimo sistemoj mokytojai prisitaiko prie mokinių). O sportas — kažkas aukščiau už pačius Olimpo dievus! Amerikiečiui įprasta vis vaidinti jauną, jie stengiasi atrodyti jaunesni už savo metrikus, vis dantis rodo, net rimti valdžios ar mokslo vyrai, vyskupai — būtinai juokauja ir linksmais anekdotais švaistosi, kad tik neatrodytų pasenę, kad įsigytų daugiau pasitikėjimo. Netgi lavonai grabe nudažomi šviesiom spalvom, raukšlės užlyginamos, kad būtų amžinai jauni ir linksmi. Mat, senatvė ir mirtis — nemalonūs dalykai, reikia jų šalintis ir juos vaikiškai ignoruoti.

• Todėl R. Reaganas dėl savo aukštoko amžiaus rinkiminėj kovoj buvo net nejaukiai, tiesiog, žiauriai niekinamas: esą jo protas jau sustabarėjęs, jau nepajėgs didelę šalį valdyti ir pasaulinius reikalus tinkamai spręsti, jau į klausimus nesuskuba greitai atsakyti, gal nė neišgyvens lig kadencijos galo ir Amerika papuls į sunkią krizę ir t.t. Bet visi tie priešingos partijos desperatiški priekaištai vistiek lengvai atsimušę, lyg liliptų spyriai nuo Gulihero nugaros. Matyt, Amerika galop subrendo. Įsitikino, kad vyresnis amžius nėra joks defektas, o priešingai — aukšta ilgesnio patyrimo ir brandžios išminties vertybė. Todėl balsuotojai nepaklausė suktų politikierių apkalbų ir — didele persvara perrinko prezidentą. Niekas nepatikėjo piktos kritikos propaganda ir nusmerkimais, gąsdinimais. O pats R. Reaganas nedaug nė rinkiminių žygių darė, nei ypatingiau po kraštą skraidė — balsų sau tiek negaudė įprastu kandidatų įkyrimu.

• Nemažiau įdomi ir antroji išvada iš to viso šurmulio. Prezidentas laimėjo ne todėl, kad jau sėdėjo soste (incumbent), ne todėl, kad būtų stipresnė agitacija už save varęs, arba daugiau pinigų į rinkimus pylęs, arba spaudoj (media) būtų šalininkų daugiau turėjęs. Net ir ne todėl, kad respublikonas, nes senatas ir kongresas parodė, jog žmonės šiuo atveju neatsivertė urmu į tą partiją. Irgi debatuose R. Reaganui ne visada šauniai sekėsi, jis ir apsirikimų neišvengė, bet... Nunešė rinkimus vien savo asmens patrauklumu, žavingumu (charisma!). Taip šis senjoras vien savo asmeniniais privalumais sutriuškino amerikiečių mitą, jog jaunos jėgos daro viską geriau ir todėl pusės amžiaus sulaukę visi turi trauktis nuošalin, nes jų patyrimo gausa nei protinis brandumas nebeturį vertės. Taip nusikratyta aklo jaunystės garbinimo. Ir JAV žengė į subrendusių valstybių gretas. Lyg stebuklas įvyko: kad senyvas asmuo daugumai amerikiečių buvo patrauklesnis savo pasirodymais televizijoje, savo elgesiu, būdu ir išmąnymu — patikimesnis ir vertinegnis už jaunesnius oponentus. O tai nulėmė faktas, jog svarbiau būti turtingo savitumo asmenybe, mokančia — greta žmogiškų ydų ir klaidų — dar savarankiškai reikštis ir tvirtai dalykus spręsti, o ne vien partijos idėjų pareigose tobulai garsintis.

Šv. Kalėdų ir Naujų 1985 metų proga sveikiname visus JAV lietuvius, nuoširdžiai linkėdami sveikatos ir asmeninės laimės.

Šia proga dėkojame visiems už Lietuvių Bendruomenės darbų parėmimą, tikėdami šios paramos susilaukti ir 1984 metais.

**JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto Valdyba**

Linkime visiems savo draugams ir pažistamiems nuotaikingų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų. Taip pat dėkojame visiems už sveikatos linkėjimus ir visokeriopą paramą Vytauto sunkaus susirgimo metu.

**Felicija ir Vytautas
Izbickai**

Sveikiname gimines, draugus ir pažistamus

**KALĖDŲ ŠVENČIŲ
proga ir linkime laimingų
NAUJŲ METŲ**

**Irena ir Vytautas
Alantai**

Sveikiname kolegas, mūsų artimuosius draugus ir visus bendraminčius KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲ METŲ progomis.

**Mečys ir Eleonora
Valiukėnai**

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga gimines, bičiulius, visus klientus

bei apylinkės lietuvius sveikina
**GENOVAITĖ ir KAZYS
TREČIOKAI**

INSURANCE AND TRAVEL AGENCY

376 Mercer Avenue

Union, N. J. 07083

Tel. 687-4033

BOSTON

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ SUSIRINKIMAS

Gruodžio mėn. 7 d. inž. K. Devenio bute, Waltham, Mass. įvyko metinis Lietuvių Inžinierių ir Architektų draugijos, Bostono skyriaus susirinkimas.

Įdomią paskaitą apie pastatų sustiprinimą žemės drebėjimui skaitė inž. Jeronimas V. Dabrilas. Paskaitininkas nurodė žemės drebėjimų priežastis ir paminėjo žinomus žemės drebėjimus, kurie lietė Bostoną ir apylinkes ir taip pat nurodė bendrais bruožais kaip projektuojami pastatai drebėjimo atskirose zonose.

Apie metinę skyriaus veiklą pranešimą padarė skyriaus pirmininkas dr. Jurgis Gimbutas. Skyrius per metus turėjo keturis susirinkimus ir taip pat priaugo keturiais nariais. Metų bėgy skyrius neteko dviejų narių, kurių atminimas buvo pagerbtas tylos minute.

Šiuo metu skyriaus sąrašuose yra 64 nariai. Ne visi iš jų aktyviai dalyvauja skyriaus veikloje, tačiau susirinkimus lanko apie pusę narių.

Išrinkta nauja valdyba ateinantiems metams, būtent Brutenis Veitas, Gintas Banaitis ir Rymas Manomaitis.

Susirinkimui pirmininkavo K. Devenis, sekretoriavo Donatas Šatas. Dalyvavo 28 asmenys. Susirinkime buvo ir svečių. Jų tarpe Yale universiteto prof. dr. Vaišnys su sūnumi ir kiti.

Po susirinkimo namų šeiminkė visus dalyvius skaniai pavaišino. Jai susirinkimo prisiminimui buvo įteikta skyriaus vardu maža dovanėlė. (k. m.)

• Bostono Lietuvių Piliečių draugijos tradicinis N. Metų sutikimas-balius įvyks gruodžio 31 d. 8 val. vak. 3 aukšto auditorijoje.

**IMMEDIATE OPENINGS FOR
REGISTERED NURSES
ICU & STAFF POSITIONS**
For 3-11 and 11-7 Shift
To work and live in a small congenial community & a 57 bed hospital. Salary commensurate with experience & ability. Plus shift differential.
Apply call or write to
**DIRECTOR OF NURSES
GRIMES MEMORIAL
HOSPITAL**
210 S. JUDSON
NAVASOTA, TEXAS 77868
409-825-6585 (45-51)

INSPECTION

So. Jersey manufacturer seeks experienced inspector or manufacturer & purchased parts. Familiarity w/all shop practices (I.E.) foundry, machining, grinding, finishing, gearing, heat treating & molding a necessity. Knowledge of federal, tech. society, & military specifications & standards helpful. Full time position with benefits.

609-456-2511. (45-51)

MACHINIST

Engine Lathe and/or milling machine. Small lot, close tolerance production work. Must be able to work alone or with minimal assistance. Must have own tools including I.D., O.D. micrometers. 5 years minimum experience, references will be checked. State salary requirements and send resume to:

BEARING BRONZE CO.
3515 EAST 82 STREET
CLEVELAND, OHIO 44105
(45-51)

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga sveikina savo mielus klientus

"Amber Holidays"

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway,

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

**Aldona Adomonienė, Albina Rudžiūnienė
ir bendradarbiai.**

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime visiems



"Jinai ir Trys Gintarai"
vokalinis vienetas

Draugus ir pažistamus sveikinu su šventom Kalėdom ir Naujaisiais Metais.

Ona Jarašūnienė
Santa Monica, California

Kalėdų Švenčių proga sveikiname Dirvos ir N. Vilties redaktorius, ALT S-gos valdybą, Tarybos narius, visus mūsų bičiulius, draugus ir pažistamus.

Linkime visiems linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų.

**Joana ir Jonas
Švobos**



KŪRYBA IR MOKSLAS



Dr. J. Jakštas

Dr. Jonas Šliupas dabarties žvilgsniu

(2) Jo mirties keturiasdešimtį minint

Tuo būdu pasibaigė studento Šliūpo kovotojo dėl lietuvių darbų. Prasidėjo naujas jo gyvenimo tarpsnis. Išvartas studentas, nors grafo Vladimiro Zubovo priglobtas, nerimo. Norėjo kaip nors išieiti aukštuosius mokslus, kad būtų naudingesnis inteligentas sava tautai. Jam šmėkstelėjo proga vykti studijuoti į Ženevą su pažadėta parama, už kurią būtų turėjęs atsilyginti pašaliniu darbu. Nuvyko. Bet gavo tuojau nusivilti, kai žadėtoji parama neatėjo. Nusivylęs klaidžiojo po žaivas Ženevos apylinkes Lemano ežero pakraščiais ir svajojo apie Lietuvą. Iš svajonių parašė raštą, pavadintą "Išganymas vargdienio". Raštas radikalio turinio, skelbto ano meto socialistų, bet persunktas ir patriotizmo dvasios. Jis kalbėjo apie Lietuvos skurdą ir baigė su viltimi rašydamas: "Carizmas bus amžinai dingęs ir Lietuva bus tuo metu valna". Čia Šliūnas bus bene pirmas lietuvis, įsakmiai pranašavęs Lietuvos laisvę.

Svajojusiam apie Lietuvos laisvę Šliūpai pasitaikė proga trumpai padirbėti jos siekiant, kai jis gavo redaguoti Aušrą. Tik 4 mėnesius (nuo 1883 m. lapkričio iki 1884 m. kovo vidurio) jis gavo ją redaguoti, tačiau išpaudė jį savo asmenybės žymę ir lėmė jos likimą. Jis rašė straipsnius su užuominomis apie Lietuvos

laisvę. Įžymiausias Šliūpo straipsniai Aušroje buvo apie auklėjimą. Jis sukūrė visą jo įsivaizduojamą Lietuvos mokyklų sistemą. Nurodė, kokie turėtų būti vaikų darželiai, pradžios mokyklos, gimnazijos ir aukščiausioji mokykla — mokytojų akademija. Visose mokyklose dėstomoji kalba turėtų būti lietuvių ir visi mokytojai lietuviai.

Kad mokyklų planas anais laikais buvo neįvykdomas, Šliūpas pats suprato. Tai svajonės jauno, vos 23 metų jaunuolio, komponentas jo įsivaizduotos laisvos Lietuvos.

Šliūpo redaktoriaus darbas pasibaigė ištremimu. Jis turėjo grįžti į Lietuvą, iš kurios buvo nelegaliai pasitraukęs. Čia judėjo prisdengęs brolio pasu, suorganizavo Marijampolės lietuvių veikėjus ir su jais paruošė memorandumą Varšuvos generalgubernatoriui, kur prašyta leisti spaudą lotyniškų raidynų. Kai neatsirado, kas nuvežtų memorandumą į Varšuvą, Šliūpas pats išdrįso važiuoti. Kai paties gubernatoriaus nerado, tai dėl memorandumo tegalėjo nesėkmingai pasikalbėti tik su Varšuvos rusiško dienraščio redaktoriu. Kelionė nebuvo sėkminga. Šliūpas tik patyrė, kad gubernatūroje žinoma apie kažkokio Šliūpo ištremimą iš Prūsijos. Pats galėjo išsisukti nuo įtarimo pasinaudojęs brolio pasu. Kai sužinojo esąs žinomas,

nors ir neidentifikuotas, pasijuto nesaugus Lietuvoje ir iš Varšuvos važiavo tiesiog į Mintaują (pas sužadėtinę L. Malinauskaitę) ir po poros savačių išsidangino į Ameriką (1884 birželio mėn.).

Amerikoje sukęs apsukęs ir rado progos imtis laikraštinių darbų. Jis tapo su M. Tvarausku pradėtos leisti Unijos beveik redaktoriumi. Prieš išleisdamas Uniją išspausdino "pakvietimo raštą", kur šiaip kalbėjo apie Unijos tikslą: "Ji ves į krūvą, pramins taką visokioms draugijoms, sustiprins ryšius su tėvyne, neužmirš parodyti sąlygų, kada Lietuva galės atgauti savo liuosybę". Ar nepanašiai ir mūsų dabar kalbama apie Lietuvą lygiai po šimto metų? Tarsi Šliūpo pelenai mums kalbėtų iš po jam pastatyto įspūdingo paminklo Chicagoje!

Šliūpas pildė Uniją straipsniais, lietušiais ne tik Amerikos, bet ir Lietuvos lietuvių. Ypač laukdavo korespondencijų iš Lietuvos ir jas mielai dėdavo.

Kai Šliūpas už karštą agitaciją prieš lietuvių dalyvavimą lenkų trečiosios gegužės šventėje buvo Tvarausko išmestas iš Unijos, jis tuojau, Brooklyno siuvelėjų paremtas, ėmė organizuoti Lieviško balso leidimą. Pradžioje išleido brošiūrėlę su tokiu būdingu pavadinimu: "Atsišaukimas į lietuvininkus viso svieto". Atsišaukimas nukreiptas į viso pasaulio lietuvių, žinoma, ir į pačios Lietuvos. Neveltui pats apie save kalbėdamas kartą rašė "pranašu jaučiausi per visą burną".

Per metus (1885-1889) nereguliariai ėjęs Balsas kėlė daugiau bendrus Amerikos lietuvių reikalus ir siekė jų vienybės. Iš jo kilo ir visų Amerikos lietuvių susivienijimo mintis (SLA) ir Šliūpas laikytinas jos pradininkas. Vėliau studentaudamas Baltimorėje jis įsteigė Lietuvių mokslo draugiją. Jis puoselėjo mintį per ją šviesti ne tik Amerikos, bet ir pačios Lietuvos lietuvių. Apie tai liudija jo pačioje pradžioje paskelbtas atsišaukimas, kur jis tarp kita ko taip kalbėjo: "Tikimės, jog lietuviai neatmes mūsų darbų, kuriuos nors ir mažomis jėgomis pasižadėjome atlikti vien tik trokšdami kultūriško pasi-

VAI, ATVAŽIUOJA ŠVENTOS KALĖDOS...

LIAUDIES MOTYVAIS

BALYS AUGINAS

VAI, atvažiuoja
šventos Kalėdos,
Lelium kalėda
Da kalėdien,
Auksiniai ratai,
Sidabro pėdos —
Laimė kaip snaigė —
šviesi kasdien — —

Kalėdų šviesos,
šilkų botagai,
Lelium kalėda
Da kalėdien —
Dangiškos ugnys
žemėje dega,
Kaminių dūmai
Kyla giesmėn — —

Iš balto miško
Eglės išbėga,
Lelium kalėda
Da kalėdien,
Ir dangaus žvaigždės
žengia per sniegą —
Rieda Kalėdos
širdies gelmėn — — —

kėlimo lietuviškos tautos. Suminti ir paniekinti esame ant sviesto nuo kitų giminių! O per darbus dėl apšvietimo galime įgyti ne tik pagarbą dėl lietuvių, bet ir Lietuvą prikelti iš per ilgo ir nuolatinio miego. Apšvietimas yra geriausias ginklas dėl išvadavimo Lietuvos iš pančių maskolių ir kitų tironų". Šliūpas iš tikrųjų buvo padaręs mažą pradžią šviesti Lietuvą per švietimo draugiją. Jis pradėjo leisti M. Lietuvoje draugijos žurnalą "Apšvietą" ir jį taikė ne tik Amerikos, bet ir Lietuvos lietuviams, kur ji būdavo siunčiama. Tai buvo pirmas lietuviškas ir itin rimtas žurnalas, deja, trumpai ėjęs — vos metus su viršum.

Šliūpas stėjo į Lietuvos laisvinimo veiklą 1905 metų revoliucijos paveiktas. Revoliucija pajudino ir Amerikos lietuvių. Pradžioje manyta sušaukti mitingą Philadelphijoje ir pasitarti, kaip paremti Lietuvoje vykstančią revoliuciją. O Šliūpas vietoje mitingo siūlė seimą ir jo siūlymas praėjo. Seimas susirinko 1906 vasario mėn. (jau pavėlavęs, nes revoliucija buvo nuslopinta). Jis vyko Šliūpo įtakoj, priėmė jo parengtą rezoliuciją ir ją įteikė Rusų pasiuntiniui. Pagal rezoliuciją, — galbūt sekant 1905 m. Vilniaus seimu, — reikalauta Lietuvai autonomijos su seimu

Vilniuje ir su visokiomis laisvėmis. Tarp kitų dalykų reikalauta ir žemės reformos. Tai buvo originalus Šliūpo reikalavimas, nekeltas Vilniaus seime.

Atvirai į Lietuvos laisvės propagandą stėjo Šliūpas 1915 m., veikdamas jau tautiečių gretose. Tais metais, jau karui siautėjant Europoje ir Lietuvos dalyje, Amerikos lietuviai su skato kaupti fondus nuo karo nukentėjusiems šelpiti. Tautiečiai tais metais susiorganizavę į draugiją "Amerikos lietuvių tautinę sandarą", įsisteigė sau Autonomijos Fondą ir jos pirmininku pasirinko ne ką kitą kaip Šliupą. Fondui dinti ir pačiai organizacijai garsinti buvo suorganizuotas Naujoje Anglijoje Šliūpo paskaitų ciklas. Jis apvažiavo su paskaitomis 12 krašto vietovių ir jose pasakytas kalbas sutraukė į knygutę "Lietuvos laisvė". Ją išspausdino 1917 m.

Šliūpas dar kalbėjo apie Lietuvos autonomiją ir ją beveik tapatinęs su nepriklausomybe. Štai jo žodžiai: "Autonomija ženklina tokį valdymą, kur šalies ukėms (piliečiai) patys įstatymus leidžia ir valdžią keravoja". Kitoje kalboje tą patį teiginį lakoniškai nusakė: "Jai (Lietuvai) nepriklausomumas priklauso". Pasišovęs būti Lietuvos nepriklausomybės jau kaip ir (Nukelta į 6 psl.)

AUKOKIME LITUANISTIKOS KATEDRAI

Per Kalėdų šventės dalinamės dovanomis. Neužmirškime ir Lituanistikos Katedros syki įsteigta ji tarnaus Lietuvai visam laikui. Bet dabar sekančiam įmokėjimui dar trūksta 71,000 dolerių. Labai vertiname kiekvieną auką, didelę ar mažą, už jas visas nuoširdžiai dėkojame. Čekius prašome rašyti ir su šia atkarpa siųsti:

Lituanistikos Katedra arba Lithuanian World Community Foundation 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Lėšų telkimo komiteto vardu

Jonas Kavaliūnas — pirmininkas

Vardas ir pavardė

Adresas

Aukoju dol.

Lietuvos Generalinio Konsulato ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu dėl Lietuvos laisvės kovojančius veiksmus, organizacijų vadovus, spaudos, lietuvių radijo darbuotojus bei visus geros valios lietuvius ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga.

Kartu su sveikinimais visiems dėkoju už talpą mūsų visų bendrose pastangose išlaikyti gyvą Lietuvos laisvės bylą tarptautinėje arenoje. Visiems linkiu asmeninės laimės ir viltingų laisvės prošvaisčių pavergtai tėvynei.

Anicetas Simutis
Lietuvos Generalinis Konsulas
New Yorke

Sveikinu savo gimines, draugus bei pažįstamus ir linkiu visiems džiaugsmingų
ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ.

Ona Biežienė

Plačiai pasklidusiems draugams ir pažįstamiems siunčiame šventinius sveikinimus ir linkime išlikti gyvais lietuviybėje ir laisvės kovoje.

Eda ir Vilius Bražėnai
Bonita Springs, Florida
2565-33923

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga, sveikiname gimines, draugus, spaudos bei visuomeninio darbo bendradarbius ir linkime sveikatos, ištvermės ir susiklausymo.

Kūdikėlio Jėzaus atneštoji meilės ir pakantos ugnelė, tegu įsižiebia mūsų širdyse ir per 1985 metus išauga į didelę ir skaidrią liepsną.

Ona ir Antanas Juodvalkiai

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
mielam Dirvos redaktoriui ir Dirvos bendradarbiams linki

Irena ir Jonas Rimkūnai

DR. J. ŠLIUPAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

pranašu, tais pačiais 1915 m. parašė ir išspausdino knygutę "Lithuania in Retrospect and Prospect", skirtą supažindinti praeitį su Lietuvos praeitimi ir jos dabartiniais siekimais.

1915 m. buvo paskutiniai šliūpo veiklos metai Amerikoje prieš Lietuvos nepriklausomybės aušrą. Lietuvos laisvės knygutėje jis minėjo trisdešimt penktuosius metus, kada žengė "ant kelio vedančio tautą į laisvę". Tardamas tą datą, jis greičiausia turėjo omenyje 1880 metus, kada Maskvos universitete įsijungė į lietuvių studentų būrelį ir tapo jo iškiliausiu vadovu. Paskui, gyvenimo audrų mėtomas, žengė visokiais keliais vis tuo pačiu Lietuvos laisvės tikslu vedinas.

1917 m. pradėjo naują veiklos etapą, kai atvyko į Rusiją po vasario revoliucijos. Plaukė laivu su išcarinės Rusijos pabėgusiais revoliucionieriais. Jų tarpe buvo ir Kapsukas. Vėliau šliūpas rašė, kad jis sakėsi Rusijoje "persiimsias" su šliūpu. Negavo jis progos, nes Rusijoje jų keliais išsiskyrė. Kapsukas nuvažiavo į Petrapilį bolševikinės Lietuvos kurti. Tuo tarpu šliūpas, pasisukęs po Rusiją, nukako į Stockholmą ir įsijungė į nepriklausomos Lietuvos kūrimo darbą. Matyti aktyviai dalyvavo lietuvių konferencijoje šiame mieste, kad pasakė kalbą joje. Jos tekstas surastas šliūpo archyve Palangoje ir dabar tebėra parvežtas į Vilnių su archyvo likučiais.

Pradėjęs nuo Stockholmo šliūpas tęsė nepriklausomos Lietuvos kūrimą parvažiavęs į Ameriką, grįžęs į Angliją, persikėlęs į Paryžių ir į Lietuvą. Kai po kelių dešimtmečių šliūpo ištvermingos kovos ir vargo pakilo laisva Lietuva, tai jis mums išieviams palieka sektiną pavyzdžiu. Tad šiame jo mirties keturiasdešimtyje turime prisiminti jį kaip mūsų didįjį Pirmatą.

FORGE DIE SINKERS

A large & fast growing tool & die job shop, in the South East, has an opening for a person that is experienced in the repair and making of forge dies for small hand tools. Top wages for top qualified person. Also a good benefit program.

UNITED TOOL & DIE, INC.
P.O. BOX 5227
West Columbia, SC 29171
803-796-8850
Equal Opportunity Employer
(45-50)

OFFSET PRESSMAN/WOMAN

1 color, Miehle 29 exp. req'd., clean, well organized, vinyl printing fac. Call Stuart Wucher at 215-699-7041 collect. Rate commensurate w/exp. level.

KEL-ART PLASTICS INC.
207 PROGRESS DR.
MONTGOMERYVILLE, PA. 18936
(44-3)

Sveikiname Chicagos Lietuvių Tautinių Namų narius, jų šeimas ir visus rėmėjus bei talkininkus, linkėdami visiems gerų Kalėdų švenčių bei laimingų 1985 metų.

CHICAGOS LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI

Taryba:
Dr. Juozas Bartkus,
Prez. garbės pirmininkas
Prezidiumas:
Algis Visockis
Aleksandras Traška
Antanas Šošė

Valdyba
Jonas Jurkūnas,
Garbės pirmininkas
Algis Modestas, pirm.
Stasys Virpša
Juozas Andrašiūnas
Alvydas Arbas
Kazė Brazdžionytė
Paulius Deveikis
Bronius Kasakaitis
Rasa Plioplytė
Mečys Valiukėnas

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga sveikiname Korp! Neo-Lithuania korporantus ir korporantes ir linkime sveikatos, asmeniškos laimės ir didesnio ryžto aktyviau jungtis visuomeniniam darbui Korporacijoje bei už jos ribų.

Mintimis pasveikinkim ir tuos korporantus-korporantes, kurių šis sveikinimas negali pasiekti.

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga sveikiname gimines, draugus, pažįstamus ir jų šeimas.

Bronė, Pranas, Algis Maineliai
Nijolė, Algis, Mikas, Laura ir Paulius Rukšėnai

Skambant kalėdinei giesmei ir artėjant Naujų Metų aušrai, visiems mūsų bičiuliams gražiausi švenčių linkėjimai —

Valerija ir Balys Augina

MALONIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
draugams ir bičiuliams visuose kraštuose linki

Stefa ir Vytautas Gedgaudai



ŠVIESIOS ATEITIES BELAUKIANT



Kalėdų švenčių ir Naujų metų proga, laikydamiesi senų tradicijų, visada vienas kitam linkime šviesiausios nuotaikos, šviesių jaunystės svajonių, šviesių laimės akimirkų, šviesių senatvės dienų ir net šviesios dangaus karalystės, aišku ir diplomuotas mūsų aiškia-regis, pro kanapių dūmus žvelgdamas į ateitį, šį kartą išeivijos horizonte nemato jokių pragiedrulių ir garantuoja, kad mūsų likimą lemiantis Juodasis angelas ir vėl mums žada tik absoliutinę tamsą. Taigi ir 1985-tieji mums bus tokie pat "Kurmio metai", kaip ir ligi šiol.

Vadinasi, ir vėl savo visuomeninėje, kultūrinėje ir politinėje veikloje kolektyviai žygiuosime į ateitį, vadovaudamiesi senais ir išbandytais principais: "Aklas aklą veda, kurčias kurčią moko" ir "Raitas pėsčiam ne draugas".

Absoliutinėje galvos tamsoje ir vėl neatskirsiu tiesos nuo melo, draugo nuo priešo ir išmokslinto asilo nuo natūralaus jaučio, tad ir toliau narsiai kovosime savo tarpe, manydami, kad laisviname Lietuvą.

Ateinančiais metais taip pat užsimerkę ir tik pagal popieriaus svorį konkursuose vertinsime literatūros ir dailės meno kūrinius, užkimštomis ausimis — muziką ir tamsoje dalinsime visiems norintiems Lietuvos fondo pinigus ir laurų lapus arbatai nuo kosulio.

Be to, laikui bėgant, tamsa gali pasidaryti dar tamsesnė, nes, mums nerūpestingai besilinksminant per Paskutinę vakarienę, OSI rabinų barzdos gali uždengti ir Aušros žvaigždę, rodančią mūsų veikėjams kelią į Baltuosius rūmus.

Mūsų aiškiaregio nuomone, netolimoje ateityje gali sumažėti tik ideologiniai,

partiniai, lytiniai ir rasiniai skirtumai, nes absoliutinėje tamsoje visi būsimie lygiai juodi.

MUMS RAŠO



Gerbiamieji,

Mudu su žmona esame baisioje desperacijoje. Atrodė, kad savo sūnelį Vy-tuką iki šiol mes auklėjome pavyzdinčiai lietuviškai, kaip ir patys buvome auginami. Mes jį ne tik kelerius metus leidome į lituanistinę mokyklą, bet dažnai ir stipriai įkirsdavome į kailį, jei neišmokdavo pamokų. Taigi klostėsi viskas gerai. Bet kadangi gyvename nuošalesnėje vietoje, tai prieš kurį laiką išsiuntėme jį pas mūsų senosios kartos dėdę į Chicago, kur yra geresnės lietuviškos ir amerikoniškos mokyklos. Na, ir jūs tik įsivaizduokite mūsų nelaimę! Kai jis dabar grįžo atostogų ir, patikrindami žinias, paklausėme, kas buvo pirmasis Lietuvos prezidentas, tai šis baibokas nė nemirktelėjęs mums atsako, kad Josifas Stalinas... Mudu su motina net apalpome. Pasirodo, kad ir visos kitos į jo galvą mūsų rūpestingai supiltos lietuviškos žinios visiškai dingę. Dėl ko ir kaip tai galėjo per trumpą laiką atsitikti?

Nelaimingi tėvai

Redakcija: Jūsų sūnelio galva taip ištuštėjo dėl to, kad, nors ir patriotiniais sumetimais jį mušdami, matyt, diržo sagtimi praskėlėte jo paausyje skylę, tad visos jūsų į pakaušį supiltos žinios pro ją ir išbėgo. Kitą kartą būkite atsargesni ir su savo "tradiciniu lietuvišku auklėjimu".

NENUNEIGIAMA PAŽANGA

Yra dalykų, kuriais ir Lietuvos nepriklausomybės laikais negalėjome pasigirti. Pavyzdžiui, Palangos paplūdimys. Kas gi ten buvo nepaprasto? Nieko. Tik tai smėlis, jūra, dangus ir poilsiautojai. Įsikaitinęs saulutėje, turėjau bėgti į kurhauzą atsigerti alaus, į valgyklėlę užsirepti kopūstų sriubos, į krautuvėlę nusipirkti vakar pragertos kepurės. Tai ir viskas. O dabar Panevėžio dramos teatro darbuotoja Birutė Zaleskienė tą patį paplūdimį "švyturio" žurnale tarp kitko jau taip vaizduoja:

"Teatro gastrolių metu laisvalaikį nuėjau į pajūrį. Grįždama atgal, užsukau į moterų pliažą ir... buvau nustebinta: čia veikė

A. G.

BALTOJI MELANCHOLIJA

Baltas gruodis, baltas sausis,
Nuo šarmos balti skruostai,
O staiga — nubąla ausys,
Ir juodžiausiai pamąstai:

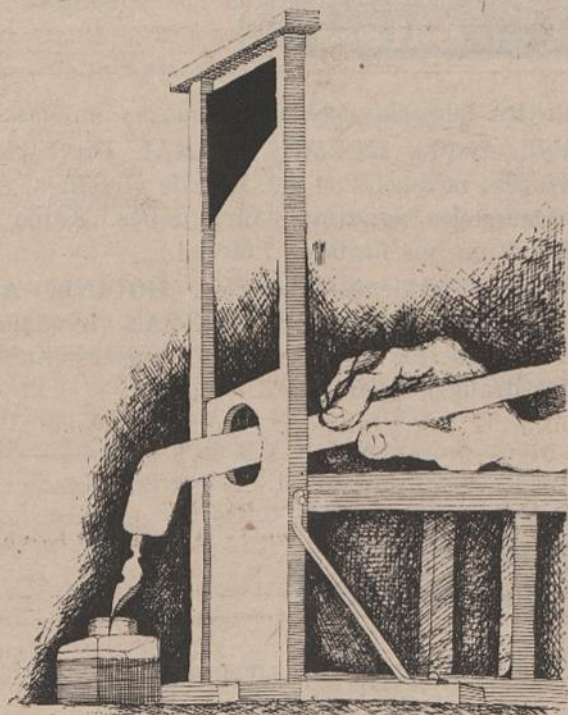
Et, gyvenimas — kvailystė...
Amžių danguosna veržies,
O ant lupenos paslysti
Pilnas pragaro tulžies...

Trinkteli kaktą į grindį,
Ir — nei turto, nei šlovės...
Jau kitiem taurelės dindi,
Kitą moterų mylės...

Tau tauta vien glaudžia kojas,
Rankų kaulus kryžiai, ai,
Kad už miegantį aukojais
Ir už bailį pražuvai...

Kad jiems skelbei idealą,
Koveis nežinia už ką,
Tau akių stikluos išąla
Vien žaliakalnio ožka.

O kai palyda iškrinka,
Baigiasi malda karšta, —
Tavo siela velnio rinkoj
Net pigesnė nei višta...



tikras turgus, kuriame buvo galima nusipirkti visko, ko geidžia širdis. Džinsai, kailinės kepurės, žieminiai batai, gintaro vėriniai, kramtomoji guma ir... c e p e l i n a i. Poilsiautojos gardžiavosi mūsų nacionaliniu valgiu, o parduovėjos griebė pinigus ir dosniai dalijo cepelinus... Pasirodo, ir pirkėjos, ir prekiautojos "Ievos kostiu-

mais" "turingai naudojo si poilsu."

Na, dabar ir mes tikime, kad tarybinė Palanga jau pralenkė visą Vakarų Europą ir Ameriką, nes, kaip to reportažo autorė pati patyrė, pliažė dar ir nuogi nuogus apiplėšinėja. Aišku, tokios pažangos buvo pasiekta tikrai iš "Didžiosios tėvynės" priplūdusių vasarotojų dėka.

Lozoraitis Lozoraičiams nelygus

Kai a. a. min. Stasys Lozoraitis ir jo sūnus Stasys Lozoraitis, jr., kovojo ir kovoja prieš sovietinę Lietuvos okupaciją ir Lietuvai rusų primestoje komunistinėje santvarkoje įžiūri visą eilę lietuvių tautai gresiančių pavojų, jų artimas giminaitis (dėdė) Jonas Lozoraitis 1984. XI. 15 d. "Gimtajame krašte" rašo:

LAISKAI, ISTRAUKOS

MATAU TIKRĄ PAŽANGĄ

Jau daug metų skaitau savaitraštį „Gimtas kraštas“, kuriame rašoma apie Tarybų Lietuvoje daromą pažangą — tikrai nepatikėtum, jeigu pats savo akimis nepamatytum. Aš aplankiau savo Tėvynę du kartus, būtent 1974 ir 1977 m., mačiau ne tik Vilnių, Kauną, Trakus, Druskininkus. Teko pabūti ir kolūkiuose. Ir įsitikinau, kad, palyginus su buržuazine Lietuva, tikrai yra padaryta didelė pažanga. Ne tik ekonominė, bet ir kultūrinė, mokslo ir kitose srityse. Tikrai nesitikėjau pamatyti savo tėviškę tokia gražia tarybinės santvarkos dėka.

„Gimtas kraštas“, pasakojantis apie Tarybų Lietuvą nuotraukomis ir įdomiais straipsniais, gyvenant svetur, stiprina mane mano gyvenimo saulėlydyje, palaiko dvasią.

JONAS LOZORAITIS

Cleveland, Ohio,
JAV

KULTŪRINIŲ INSTITUCIJŲ SVARSTYBOS

ANTANAS JUODVALKIS

JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama Ingridos Bublienės, 1984 m. lapkričio 24 d., Padėkos savaitgalyje, Jaunimo Centre, Chicagoje, sušaukė lietuvių kultūrinių institucijų darbuotojų pasitarimą-svarstybas. Užsiregistravo 47 dalyviai, bet geras trečdalis svarstybių eigoje nubyrėjo. Padėkos dienos savaitgalyje Chicagoje buvo daug kultūrinio pobūdžio renginių ir neįmanoma buvo į visus suspėti, nes tuo pačiu metu vyko 2-3 renginiai skirtingose vietose ar net tame pačiame Jaunimo centre. Dėl to nukentėjo visi renginiai, nes žmonės turėjo pasidalinti, o kita vertus, 4 dienas iš eilės lakstyti iš vienos vietos į kitą, pritrūko jėgų ir pinigų.

Kultūrinių reikalų svarstybas atidarė Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, pasveikino gausiai susirinkusius dalyvius ir moderatorium pakvietė Juozą Stempužį. Pateiktoji dar-

botvarkė buvo priimtas ir jos laikytasi svarstybų metu. Atskiriems klausimams svarstyti užteko skirto laiko ir svarstybos pasibaigė nustatytu laiku.

Pirmasis kalbėjo Lituanistikos katedros profesorius dr. Bronius Vaškelis. Jam buvo skirta ši tema: "Išėivijos lietuvių kultūrinis vaizdas, jo kitimas, kultūriniai veiksniai". Šiai temai svarstyti buvo skirta valanda laiko, o pranešėjui tik 10 minučių. Prelegentas pareiškė, kad per 10 minučių galys tik kelis pasiūlymus padaryti, nes plačiau aptarti neužtektų ir valandos. Be to, savo pranešimą apribojo tik "Kūrybinio darbo skatinimu ir rėmimu".

Dr. Br. Vaškelis savo pranešimą suvedė į kelis pasiūlymus, davusius pagrindą tolimesnėms diskusijoms. Štai keletas jo minčių: Originalinius grožinės literatūros kūrinius reikėtų labiau skatinti, skiriant per



Kultūrinių institucijų pasitarime kalba PLB vicepirm. dr. T. Remeikis.

J. Tamulaičio nuotr.

LR D-ją dvi premijas — jauniems rašytojams ir vyresniesiems. Moksliniai veikalai šaukiasi didesnio kultūros tarybos dėmesio. Lietuvių Fondas remia bėgamuosius reikalus ir aplenkia stambesnius projektus. Kultūros žurnalai — AIDAI ir METMENYS, turėtų daugiau duoti jaunųjų rašytojų originalios kūrybos ir juos premijuoti ar bent honorarą mokėti. Kūrėjų sukaktys yra minėtinos ir jų darbai vertintini, įteikiant premijas. Lietuvių Fondas turėtų stambesnius veikalus ar monografijas užsakyti, skiriant didesnes sumas, net iki 12-15,000 dol.

Finansuoti veikalų rašymą, bet pinigus išmokėti tik parašytą veikalą atitinkamai komisijai įvertinus ir pateikus rekomendacijas. Jauniems spaudos bendradarbiams skirti, kad ir nedideles premijas, skatinant bendradarbiavimą.

Diskusijos

Dr. Br. Vaškeliui iškeltos mintys, susilaukė gyvų pasisakymų. M. Drunga mano, kad jaunieji lietuviškai nerašo ne dėl užmokesčio, bet dėl lietuvių kalbos nepakankamo mokėjimo. Kas nemoka lietuviškai rašyti, jokios premijos nepaskatins.

Dr. T. Remeikis mano, kad pinigai būtų dalinami pagal reikalą, o ne automatiškai, ypač žurnalams, spaudai ir radijui. Dr. B. Vaškelis paryškino, kad kūryba skatintina jaunųjų ir vyresniųjų kūrėjų tarpe, bet ypatingai jaunesniųjų. K. Bradūnas pasisako prieš dvi literatūros premijas, nes premijuojami veikalai, o ne žmonės.

Br. Juodelis pastebi, kad jauniems spaudos bendradarbiams premijas skiria ir prie žurnalistų sąjungos veikiantis dr. P. Dauž-

vardžio fondas, kitos organizacijos ir pavieniai asmenys.

A. Markelis prašo neužmiršti dailininkų ir dailės kūrinių.

A. Kairys, LR D-jos pirmininkas, primena, kad labiausiai skriaudžiami rašytojai, nes už parašytą knygą nieko negauna, o dažnai savo lėšomis ir išleidžia. Geram veikalui parašyti reikia ilgesnio laiko. Dailininkai suruošia parodas ir vieną kitą paveikslą ar skulptūrą parduoda, o rašytojas už parduotą knygą nieko negauna.

Petras Maželis, režisierius, prašo dėmesio lietuvių teatrams, nes jie baigia išnykti. Los Angeles dramos sambūris gavo iš Kultūros tarybos premiją ir visų nuotaika pakilo, bet to neužtenka, reikia remti ir gastroles, kurios yra labai brangios.

A. T. Antanaitis siūlo atskiras premijas skirti už mokslinį veikalą, grožinės literatūros knygą, laikraštį ar pagerbiant sukaktyvininką.

Dr. T. Remeikis siūlo daugiau planuoti, nes visi kultūriniai pasireiškimai yra reikalingi, tik reikia nustatyti jų reikšmės pirmumą ir pilnai finansuoti.

K. Bradūnas primena, kad nereikia pamiršti ir vertimų bei vertėjų, nes ši sritis yra visai užmiršta.

Dr. K. Ambrozaitis pasisako dėl prioriteto. Lietuvių Fondas yra tik mecenasas, finansiškai remias pateiktus projektus. Yra ir kiti fondai, atliekanti gerus darbus. Prioritetui nustatyti reikia turėti ruošiamų projektų planą. Kas turėtų tą pirmumą nustatyti? Yra Kultūros taryba, Lituanistikos institutas ir kitos organizacijos, kurios rūpinasi lietuvių kultūriniais reikalais. Ar ne jų pareiga sudaryti atliktinų kultūrinių

reikalų sąrašą ir pateikti Lietuvių Fondui bei visuomenei vadovautis?!

V. Naudžius remia dr. B. Vaškeliui siūlymą — išmokėti pinigus, tik už atliktą ir specialios komisijos patikrintą bei priimtą darbą. Praeitį patirtis yra parodžiusi, kad įdavus avansą, užsakyti darbai labai vėluoja ar visai nepasirodo.

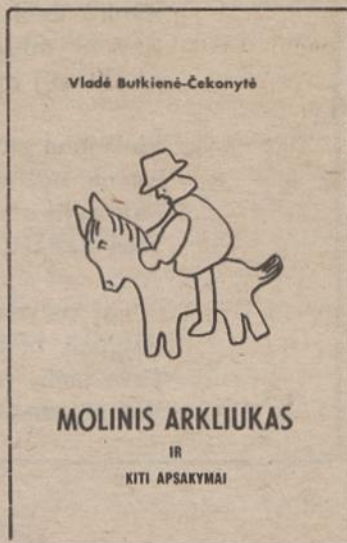
J. Kreivėnas sielojasi muzikos klausimais, nes ši sritis yra visai apleista. Dar tebėra gyva vargonininkų sąjunga, bet ji yra užmiršta. Užsitarant lietuvių bažnyčioms ir nykstant chorams, nyksta ir lietuviška daina, bet nieko nedaroma chorų atgaivinimui ir dirigentų suradimui. Prašo ruošti dainų šventę ir pasirūpinti choralais.

Buvo daugiau kalbančių ir savo nuomones reiškiančių.

Pabaigoje prelegentas dr. B. Vaškelis bandė susumuoti pasisakiusiųjų mintis. Reikia koncentruotis į stambesnius projektus, mokėti tik darbą baigus ir spec. komisijai patikrinus. Veikalai prieš spausdinimą turėtų būti specialios komisijos patikrinti ir įvertinti.

Kultūrinių vertybių skleidimas

Šį klausimą turėjo referuoti Jonas Vaznelis, bet tuo metu jam negalint dalyvauti, pranešimą padarė Bronius Juodelis. Kūryba yra tautos lobis ir ja naudojasi visi. Jeigu nebūtų platintojų, tai kūryba nepasiektų plačiųjų masių ir dažniausia liktų gulėti leidyklų lentynose. Platinama ne tik knygos, žurnalai, plokštelės, bet taip pat ir kiti kultūriniai ar pramoginiai įvykiai. Reikia žmones sukviesti į koncertus, dainų ir šokių festivalius, operą, teatrą, minėjimą, premijų įteikimą ir t.t. Trūksta gero informacinio leidi-



Vilties leidykla išleido dvi naujas knygas:

Vyt. Alanto. GELMIŲ BALSAS. Dirvos konkurse premijuotos novelės. 234 psl. Kietais viršeliais. Aplankas dail. Danguolės Šeputaitės-Jurgutienės. Kaina 10 dol. (Vilties draugijos nariams 7.50 dol.).

Vladės Butkienės-Čekonytės. MOLINIS ARKLIUKAS ir kiti apsakymai. 212 psl. Kietais viršeliais. Aplankas ir iliustracijos V. Butkienės-Čekonytės. Kaina 8 dol. (Vilties draugijos nariams 6 dol.).

— A T K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau man išsiųsti:

☐ V. Alanto Gelmių balsai.

☐ V. Butkienės Molinis arkliukas.

Persiuntimo išlaidoms padengti pridedu 1 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

KULTŪRINIŲ INSTITUCIJŲ....

nio apie Lietuvą, mūsų kultūrinę veiklą ir visuomeninį bei politinį bruzdėjimą. Didėja paklausa anglų kalba leidinių, nes mūsų augantieji vaikai lengviau griebia anglišką informaciją, kaip lietuvišką leidinį. Trūksta geros reklamos, nes vis praktikuojam senus metodus, o pats laikas paieškoti naujų kelių.

Diskusijos

Ir vėl į diskusijas įsijungė su savo pasiūlymais visa eilė dalyvių: dr. K. Ambrozaitis, V. Akelaitis, P. Maželis, A. Kairys, dr. B. Vaškelis, P. Aleksa, J. Kapočius, A. Markelis, K. Bradūnas, B. Kviklys, J. Kučėnas, Baltramaitis, Veselkienė, A. Antanaitis, V. Naudžius, V. Radžius, R. Lapas ir kt. Vieni kėlė privačios iniciatyvos reikšmę ir atliekamus darbus, kiti — platintojų neatsiskaitymą ir net nesąžiningumą. Gražią patirtį turįs Liet. encikl. leidėjas J. Kapočius, papasakojo apie abiejų enciklopedijų (Liet. ir angl.) platinimą. Tikėjosi, kad angliškoji encikl. turės didesnį pareikalavimą, bet labai nusivylęs, nes vidurinėsios kartos akademikai neparodė susidomėjimo. Br. Kviklys, Lietuvos Bažnyčių redaktorius, pastebėjo, kad veiksniai jo darbo neremia, bet parama ateina iš mažųjų žmonių ir dalinai čia esančių kunigų. Institucijos ir fondai yra šykštoki.

P. Maželis pranešė, kad daro pirmus bandymus su video juostom, kurias galės nuvežti ir į mažas lietuvių kolonijas, nes visą gyvą teatrą nugabenti per brangu.

Informacija ir reklama yra nepakankama, ypač anglų kalboje. Nusiskundimų buvo daug, bet kaip tuos reikalus išspręsti, gero recepto nepasiūlė ir viskas atsirėmė į pinigų stoką.

Lietuvos kultūros kūrėjų ir kūrinių naudojimas išeivijoje

Po pietų pertraukos dr. Augustinas Idzelis sekąs

ok. Lietuvos nūdienę perijodiką, kėlė klausimą ar negalima ir mes jomis pasinaudoti. Jau ir dabar ok. Lietuvos kultūrinės vertybės pasiekia mus ir dalinai naudojamos. Per lietuviškas radijo laidas girdime ten išleistų plokštelių muziką ir dainas, tenykščių menininkų paveiksai puošia mūsų "rezidencijų" sienas, prenumeruojame ten leidžiamą spaudą, knygas. Sovietinėje Lietuvoje leidžia mūsų poetų, rašytojų knygas, dalininkai ruošia parodas, jaunimas dalyvauja Vilniuje ruošiamuose kursuose. Kultūrinis bendradarbiavimas vyksta ir jis yra nesusitabdomas. Sovietiniai žurnalai ir rašytojai seka mūsų kultūrinį gyvenimą ir komentuoja vietinėje spaudoje. Kyla klausimas, kam iš to didesnė nauda, kas iš to daugiau laimi?

Diskusijos

Į šį pranešėjo klausimą atsiliepė daugelis simpoziumo dalyvių. Nustatyti ir pasverti naudą, išplaukiančią iš kultūrinių ryšių, negalima ir ji net nereikėtų svarstyti, nes sąlygos yra nelygios. Nereikėtų leidinių dubliuoti, o tik patikslinti jų paskleistą melą. Problema komplikuoja ir reikia aklumo bei budrumo ją sprendžiant. Kultūrinis bendradarbiavimas dažnai yra neįmanomas, nes režimas mūsų kultūrinį ir visą gyvenimą vertina neigiamai.

Diskusijų metu kalbėtojais nuklysdavo į lankas ir moderatorius primindamas svarstomą temą, grąžindavo į kelią.

Pareikšta daug minčių ryšių palaikymo klausimu, bet bendros formulės nerasta. Kaip, ir iki kokio laipsnio mes galėtumėm ten sukurtas vertybes naudoti, galima sakyti, palikta spręsti individualiai ir atskiriems atvejams.

Diskusijose dalyvavo: M. Drunga, dr. B. Vaškelis, B. Nainys, dr. T. Remeikis, L. Rugienė, K. Bradūnas, A. Antanaitis, St. Baras, A. Markelis, B. Juodelis, P. Aleksa, J. Vasaitis ir kiti.



JAV LB Kultūros tarybos suruoštame kultūrinių institucijų pasitarime lapkričio 24 d. Chicagoje. Iš kairės: pasitarimo moderatorius J. Stempužis, kultūros tarybos pirm. I. Bublienė ir Lituaniistikos Instituto pirm. dr. B. Vaškelis.

J. Tamulaičio nuotr.

Kultūrinių vertybių saugojimas

Referentui dr. J. Račkauskui negalint dalyvauti, klausimą referavo jaunas studentas Robertas Vitas. Nors sakėsi nesąs pasiruošęs, bet taip sklandžiai ir gražia lietuvių kalba nušvietė įsteigtos institucijos — Lietuvių studijų ir tyrimų centro svarbą bei Pedagoginio lit. instituto įnašą, kataloguojant knygas ir naudojant moderniausias priemones — kompiuterį. Pasaulio lietuvių archyvas jungiasi į šį centrą ir sudarys didžiausią lituanistikos rinkinį laisvajame pasaulyje. Centras lituanistiką kaupia, saugo ir leidžia naudoti. Turi gerą darbininkų štabą, kuris padeda tvarkyti kalnus gaunamų archyvų. Priima viską, kas lietuviška ar rašoma apie Lietuvą, kad tik nenuiektų į šiukšlyną.

Diskusijos

PL archyvo direktorius Č. Grincevičius, papildydamas pranešimą pažymėjo, kad didžiąją biblioteką sudaro 20,000 knygų ir 1,000 periodinių atskirų pavadinimų leidinių. Saugumo sumetimais (gaisro atveju), archyvai telkiami ALKOS muziejuje ir Kanadoje. Kun. J. Gutauskas, S. J., pranešė, kad sudaromas finansinis pagrindas ir to fondo pradžia yra įneštas kun. Krištanavičiaus, S. J. palikimas. Ateityje numatomas gigantiškas lituanistikos centras, įsijungus ir Lituaniistikos katedrai.

Buvo kalbama ir apie archyvų perdavimą dabartinei Lietuvai, bet prieita išvados, kad reikia laikyti čia, nes ten gali neleisti

naudotis. Reikia sudaryti mikro filmus, nes popieris nyksta ir trupa, o taip pat užima daug vietos. Turimomis žiniomis, jau 16 Amerikos universitetų iš savo bibliotekų išmetė į šiukšlyną turėtą seną nenaudojamą lituanistiką. Finansai yra labai svarbūs, todėl sudaromos nuo kitų nepriklausomas Krištanavičiaus vardo fondas, kurio pajamomis būtų išlaikomas archyvas.

Referentas R. Vitas visas pareikštas mintis priėmė dėmesin ir prašė visą lituanistinę medžiagą atiduoti Centru, o kas negali pristatyti, pranešus — patys pasiims. Dirbkime vieningai, nes visi esame tos pačios Lietuvos vaikai, baigę šį klausimą Robertas Vitas.

Pabaigoje žodelį tarė PLB valdybos vicepirm. kultūriniais reikalais Milda Lenkauskienė ir Lietuvių Fondo pradininkas valdybos pirm. dr. Antanas Razma.

Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė dėkojo moderatoriui Juozui Stempužiui už puikų vadovavimą ir visiems prelegentams bei gausiems dalyviams už atsilankymą ir pareikštas mintis.

Užsklandai

Kultūros taryba gerai padarė, sušaukusi kultūrinių institucijų vadovus ir atskirus kultūrininkus, kurie turėjo progos pasisakyti keturiais klausimais:

1. Kūrybinio darbo skatinimas ir rėmimas,
2. Kultūrinių vertybių skleidimas,
3. Lietuvos kultūros kūrėjų ir kūrinių naudojimas išeivijoje ir
4. Kultūrinių vertybių

saugojimas.

Kiekvieno klausimo svarstymui buvo skirta po vieną valandą, o pranešėjams tik po 10 minučių. Suprantama, per 10 minučių ne ką gali pasakyti, bet suglaustas mintis galima perduoti. Geriausiai savo siūlymus formulavo prof. dr. B. Vaškelis, kiti pasitenkino tik pranešimais ir laukė dalyvių pasisakymo. Spaudos žmonės turi vargo su formulotų minčių užrašymu, nes, paprasčiausiai, negali suspėti. Kai skaitoma iš rašto, ar negalima padauginti ir bent laikraštiniams įteikti, kad minčių neiškreiptų. Juk taip lengva moderniom dauginimo priemonėm padaryti.

Šiose svarstybose buvo iškelta daug svarbių ir įdomių palaidų minčių, kurias Kultūros tarybos žmonės turėtų išanalizuoti, sudaryti planą ir pateikti visuomenei jau sugrūduotus. Stambesnių projektų pirmumui nustatyti, reikia sudaryti komisiją iš kultūrinių institucijų vadovų ar jų atstovų ir pateikti visuomenei žinoti. Projektas turėtų apimti ne tik šią dieną, bet ir tolimesnę ateitį.

Visų akys nukreiptos į Lietuvių Fondą, bet Lietuvių Fondas tėra mecenatas, o ne projektų ruošėjas. Kai bus sudarytas planas ir komisijos nustatytas pirmumo finansavimo reikalas, tada Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija tars savo žodį.

Gera, kad išryškėjo stambesnių projektu finansavimo klausimas. Iki šiol stambesniams projektams paruošti buvo duodami avansai ir dažnai tie darbai užsivilkdavo metų metais, o kai kada ir visai nepasirodydavo. Manau, kad siūlymas didesnius projektus finansuoti ir išmokėjimus daryti tik už atliktą darbą ir specialiai komisijai patikrinus bei rekomendavus, Lietuvių Fondui bus priimtinas ir palengvins jo darbą. Kai projekto autoriai žinos tokį nutarimą, tai gal vengs Lietuvių Fondą prievartauti.

Apskritai, tokie kultūrinių pasisakymai yra naudingi kultūrinių reikalų planuotojams ir kūrėjams. Tik dirbkime ir kurkime, kad lietuvių genijus neprazūtų, bet rastų palankią atmosferą.



Kalba dr. K. Ambrozaitis. Prieky sėdi: J. Kapočius, J. Šlauskas, A. Juodvalkis, P. Maželis, A. Kairys.

J. Tamulaičio nuotr.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Kalėdos sirenoms kaukiant

Belaukiant karo pabaigos ir greito grįžimo — pradėjo, ir žiema artėti. Mūsų miestelis buvo kalnų pašlaitėse, Thuringijos kalnynas pasipuošė sniego danga. Vaizdai atrodo lyg matyti, kur tai pasamoneje išlikę. Tai gal likę dar iš vaikystėje matytų kalėdinių atviručių. Gal čia tos atvirutės buvo spausdinamos ar piešiamos. Namai apkalti grafito plokštėmis su įvairiais ornamentais, labai priminė matytas kalėdines atvirutes. Geležinkelio stoties pagrindinė salė išpuošta Kalėdų senelio, elnių ir įvairių žaislų motyvais. Priešais geležinkelio stotį milžiniškas šešių aukštų pastatas, apimęs beveik pusę kvartalo, ant jo didžiulės akmeninės raidės WOOLWORTH. Tuomet mes nežinojome ką tas žodis reiškia.

Kiekvienoje gatvėje pilna užrašų: Puppenfabrik, Gepolsterte Tieren, Spielzeugen ir panašūs. Pasirodo čia būta žaislų pramonės centro, tik nežinia ką dabar jie gamina? Dėl to ir tas WOOLWORTH čia atsirado.

Kitomis sąlygomis gal būtų ir malonu čia Kalėdų laukti. Dabar ateinanti žiema ir Kalėdos džiaugsmo nesuteikė. Mūsų rūbai gilesnei žiemai nepritaikyti, kambariai nešildomi. Maisto klausimas darosi vis aktualesnis. Lietuviai, kuriuos tenka susitikti geležinkelio stotyje: pravažiuojantieji iš Berlyno, Leipzigo ar kitur, dar ne taip skurdžiai atrodo. Apsirūpinę įvairiomis kelionių ir atostogų kortelėmis — atrodo ir rūkalų turi. Pasiteiravę apie

JUOZAS ŽYGAS

esamas sąlygas jomis nesužiavi — ir toliau važiuoja.

Mes jau senai įsidarbinę ir pavojinga būtų bandyti išvažiuoti. Maisto atžvilgiu esame papuolę į akligatvį, kiekviena provincija turi pati apsirūpinti maistu. Ap linkui mus tik kalnai ir uolos, nei varnų nematyti — padangėje tik ereliai ratus suka. Čia pat Bavarija — ten jau platūs laukai ir kaimai, bet iš ten produktų pristatyti negalima. Nebent moterėlės pintinėse ant nugaros, atsiveža kelias bulves — ar buroką. Čia, beveik visos vyresnės moterys vaikšto su tomis pintinėmis, vadinamomis "korb". Iš pradžių tai buvo mums keista ir įdomu, dabar apsipratome. Jeigu apirūpinimo atžvilgiu ir esame kiek nuskriausti, bet už tai bombonešių ne per daug bijome. O jie skrenda bangomis, atrodo visi padangių vieškeliai virš mūsų galvų eina. Dieną ir naktį langus drebindami. Gera, kad vokiškos patalynės susideda iš duknų, po jomis palindus ir bombonešiai mažiau girdisi.

Kai kuomet ir tolimi bombardavimai, Thuringijoje puolami: Jena, Weimaras, Ehrfurt, Eisenach, Saalfeld ir kitos tolimos ar ir net taip tolimos vietovės. Dažnai ir smarkiai daužomas Schweinfurt, tai jau yra Bavarijoje. Mums esant beveik pusės kilometrų aukštyje, matosi ir gan tolimos pašvaistės.

Vokiškoje padangėje jau nebesame tokie vieniši, pradame susirasti pažįstamus. Mūsų mieste irgi yra keletas lietuviškų šeimų.

Daugiausiai ieškau brolių, ar šiaip ką nors iš giminės, kol kas be rezultatų!

Gruodžio 1 d. šiandien išsikraustėme iš viešbučio, pavyko privačiai gauti didelį ir gan gražų kambarį. Šeimininkė sutvarkė formulumus Arbeitsfronte. Neblogi baldai, yra ir pečius, tik kokia nauda iš jo — jeigu anglių nėra. Išėjus iš viešbučio dabar nebebūsim susirišę su vienu restoranu, galėsime daugiau jų apeiti. Maisto klausimas darosi vis opesnis!

Gruodžio 4 d. lyg ką nujausdami, šiandien vakare užiname pas ponus Raulinaičius. Dr. Raulinaitienė savaitgalyje buvo Coburge, pagal jos pasakojimą Coburge yra daug lietuvių. Daro susirinkimus, turi savo pamaldas. Taip pat jai atrodo, kad girdėjo mūsų pavardę minint. Teiraujasi gal turime kokių giminių, pagal mane — gal galėtų būti broliai. Gauname adresą kur galime rašyti ir pasiteirauti. Mes Coburge buvę daug sykių, bet lietuvių niekuomet nebuvome niekur susitikę. Gal paskutiniu metu suvažiuavo?

Gruodžio 5 d. šiandien siunčiu laišką į Coburgą, pasiteirauti ar ten nėra mūsų artimųjų. Būtų beveik stebuklas, jeigu būtų čia panosėję. O aš ieškojau po Breslau, Dredezną ir Berlyną.

Gruodžio 11 d. gaunu atvirlaiškį iš Coburgo, jame yra brolio adresas. Pagaliau brolio adresas!

Gruodžio 21 d. gaunu atvirlaiškį iš Coburgo, rašo brolis.

"Džiaugsmingai sveikiname Jus abu Vokietijos žemėje! Čia, Coburge, esame: Jonas, Jadvyga, švogeris Vincas su žmona ir sūnumi na, ir aš su visa savo šeimynėle. Vokietijos sieną perėjome tik spalio 4 d., o Coburge esame nuo spalio 29 d. Jonas gyvena atskirai. Mes kiti — dirbame ir gyvename mašinų fabrike. Šventėms būtinai atvažiuokite pas mus. Mūsų butas prie fabriko vartų, tai vartų sargyba nurodys. Laukiame atvykstant!

Kęstutis

Gruodžio 24 d. nors karas vyksta visu smarkumu, jaučiama šiokia tokia kalėdinė nuotaika. Geležinkelio stotyje, aikštėje ir kai kur centriniuose gatvėse, iškabinėti kalėdiniai vainikai. Restoranuose taip pat tokie vainikai pakabinėti, atrodo Thuringijoje tokie vainikai atstoja kalėdinę eglutę.

Maisto jokių šventinių priedų nėra, girdėti, kad Bavarijoje ir kitur yra šventiniai priedai.

Per radiją dažnai girdisi "stille nacht, heilige nacht" giesmės garsai, sirenų kau-



KASA Lietuvių Federalinė Kredito Unija

CHICAGO - NEW YORK - ST. PETERSBURG

AKTYVAI 31,000,000 DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:	TAUPYMO CERTIFIKATAI		
	SUMA	TERMINAS	KURSAS
MARQUETTE PARKE 2615 West 71st St. Chicago, IL 60629 312-737-2110	\$500	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų 3 metų	9.50% 10.50% 10.60% 10.70% 10.75%
Savaitės dienomis: 10:00-6:00 Ketvirtadieniais iki 7:00 Šeštadieniais: 9:00-2:00	-19,999		
CICERO 1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 312-656-2201	\$20,000	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų 3 metų	9.75% 10.75% 10.90% 10.95% 11.00%
	-49,999		
\$50,000 ir daugiau - pagal susitarimą			
IRA - 11% [metinis prieaugis 11.462%]			
TAUPOMOJI SASKAITA - 9.0% (metinis prieaugis 9.42%)			
SKOLINĄ tik savo nariams žemesniais nuošimčiais ir geresnėmis sąlygomis.			
KIEKVIENTA SASKAITA IKI \$100,000 APDRAUSTA FEDERALINĖS VALDŽIOS			

kia ir girdisi bombonešių dūzgimas. Vakare oro puolimai veik padvigubėjo. Nespėja atsaukti oro pavoju, ir pradeda sirenų vėl kaukti. Nuo sirenų ir bombonešių dreba namai ir langai. Viskas susimaišo į bendrą kaukimą ir užimą. Pavojaus nebeatšaukia, tik mini vis naujus puolimo objektus. Atrodo minimi mums visi žinomi didesni miestai. Nors langai ir užtemdyti, visvien gal prasiskverbti mažas šviesos pluoštelis, gatvėje girdisi "licht aus — licht aus!", tad šviesas gesiname ir einame gulti. Gatvėse visą laiką girdisi kaukėjimas, žmonių bėgančių į slėptuves. Mes kaip normaliai į slėptuves nebėgame, jeigu langai per daug dreba — užsitraukiame ant galvos duknas ir bandome miegoti.

Nežinia ar šianakt iš viso galėsime miegoti, bombonešių banga eina viena po kitos. Atrodo bombonešiai skrenda kiek žemiau, gal prisidengia debesų danga. O miegoti reikia, iš ryto turime anksti keltis ir skubėti į stotį, traukinys išeina 6 val. ryto.

Gruodžio 25 d. Kalėdų rytas, skubame į stotį, traukinys išeina beveik punktualiai. Vokiečiai dar vis vertina punktualumą. Coburgą pasiekiame dar su tamsa. Miestą pusėtinai gerai žinome, tad nieko nesi-klausę — susirandame teisingą kryptį. Brolio šeima dar tik keliai, sveikinamės — visi iš karto kalbame. Tiek daug įspūdžių, tad skubame vienas per kitą. Norisi viską pasakyti! Mūsų pergyvenimai, žinoma, negalima nei lyginti — su jų pergyvenimais. Jie apie du su puse mėnesio stumdėsi pačioje pafrontėje. Iš pradžių po Suvalkią, o paskui Rytprūsioje. Su mažais vaikais — dukrelė keletos mėnesių, tad tos daržinės ir pasiūrės paliks atmintyje dar ilgiems laikams.

Jonas net dviratį iš Kauno atsigabeno, dalį kelio juo važiavo, dalį kelio su ryšuliais stūmė. Kol galų gale pakrovė jį į traukinį. Kalėdiniais pietum turėjome cepelinus su arkliena, valgome ir gardžiojamės. Bevalgant paskelbia oro pavoju, bombonešiai skrenda gana žemai, pro debesų praperšas matosi jų klaikūs siluetai. Nuo pilies pusės pasigirsta priešlėktuvinės artilerijos kalenimas. Bet ji greitai nustoja — gal patys susipranta, kad be reikalo šaudmenis eikvoja. Brolio kambarys gan didelis, — pastogė. Turi eglutę pasistatę, ir anglių truputį gavo. Pastogė gan niūri, bet žymiai geriau negu tos daržinės pafrontėje!

Kalbamės ir įspūdžiais dalinamės, visa bėda — tai striukė su cigaretėmis. Kaip būtų gera paplepėti, papolitikuoti — jeigu būtų galima dūmą papūsti. Brolis susigalvojęs pakaitalą — "ersatz arbata", tai yra gal kokie aviečių labai ir stimburiai. Sukamės "bankrutkes" papsime, čiaudome — bet cigarečių neatstoja. Veik visą vakarą tęsiasi oro pavojus, radijo nėra tad negirdime "stille nacht...", bombonešių užimas nenustoja. Toli... kur tai Bambergo pusėje... girdisi sprogimai! Gal kur nors pasaulyje ir yra Kalėdos, ir ramybė! Gal ne visur sprogsta bombos ir kaukia sirenos. Linkimės savo tarpe — kitas Kalėdas švesti jau Kaune, bet kaip tai galėtų įvykti neturime jokio supratimo. Kaune jau vėl plevesuoja raudonos vėliavos, vėliavos nuo kurių mes bėgome.

PRINTING

Strippers needed for rapidly growing commercial and publications printer in Midland, Mich. 4 color journeyman preferred but will also fill positions with talented 2 year apprentices and 2-3 color strippers.

JIM HOUVENER, 517-496-3333

PENDALL PRINTING INC.

1700 JAMES SAVAGE RD.

MIDLAND, MICH. 48640

(40-49)

DIDYSIS 1985 METŲ SUTIKIMAS

Kultūros Židinyje New Yorke!

Rengia liaudies ir estradinės muzikos vienetas

JINAI IR TRYS GINTARAI

PROGRAMOJE:

Skanus maistas (su garuojančia sriuba)

Kilnūs gėrimai

Šampanas

Lietuviškas midus

Puošni salė

Ir, žinoma, linksma nuotaika

Šokiam groja JINAI IR TRYS GINTARAI

Puotos pradžia 9:30 v.v. iki

Kaina asmeniui 25 dol., porai — 45 dol.

Status ir vietas užsakyti iš anksto iki gruodžio 27 pas:

Romą Kežį — dienos metu — 718 769-3300

S. Karmaziną dieną ir vakare — 718 441-1252

J. Naką — dienos metu 516 549-5441, vakare

— 516 795-7930

Taip pat iš anksto reikia sumokėti. Čekius slūsti: Mr. Juozas Nakas, 236 Normandy Rd., Massapequa, N.Y. 11758

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

ĮTEIKTOS PREMIJOS JAUNIESIEMS SPAUDOS BENDRADARBIAMS

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba, pirmininkaujama Jurgio Janušaičio, iš veikiančio dr. Petro Daužvardžio fondo, premijavo 22 jaunuosius spaudos bendradarbius, pristatytus lietuviškų laikraščių redaktorių.

Premijų įteikimas įvyko 1985 m. gruodžio 9 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje. Pobūviui pasikeisdami vadovavo LŽ S-gos centro valdybos nariai: Al-

girdas Pužauskas, Petras Petrutis ir Bronius Juodelis. Premijos buvo suskirstytos į tris rūšis: pirmoji — 75 dol., antroji — 50 dol. ir trečioji — 25 dol. Priedo visi gavo ir po knygą — žurnalistiką, išleistą 1974 m. S-gos valdybos.

Laiškų lietuviams ilgametis redaktorius ir dvi kadencijas buvęs LŽ S-gos centro valdybos pirmininkas kun. Juozas Vaišnys, SJ, kalbėjo apie spaudos reikšmę visai žmonijai ir ypač lietuviams, išsibarščiusiems po visą platųjį pa-



Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Daužvardžio Fondo premijų įteikimo šventėje laureatai su prezidiumo nariais. Sėdi iš k.: vicepirm. Petras Petrutis, vicepirm. Algirdas Pužauskas, Lietuvos garb. konsulė Juzė Daužvardienė, prelegentas kun. Juozas Vaišnys, laureatė Guoda Antanaitytė ir c. v. pirm. pavad. Bronius Juodelis. Stovi laureatai: Andrius Kulikauskas, Gytis Liulevičius, Nida Misiulytė, Vėjas Liulevičius, Aušra Jasaitytė, Marius Katilius-Boysun, Gaja Pemkutė, Raminta Pemkutė ir Aras Tījūnėlis.

P. Malėtos nuotr.



Premijų įteikimo šventėje susitikę senieji žurnalistai: J. Šla-
jus, A. Juodvalkis, Br. Juodelis, J. Vilutis ir P. Petrutis.

P. Malėtos nuotr.

saulį. Spauda ne tik informuoja, bet ir formuoja bendrą opinią. Žurnalistas neturėtų būti užsispyręs, bet pasitikėti ir paklusti redaktorių ir patirtim ir išmintimi. Yra sakoma: parašytą straipsnį perskaityk ir pusę išbrauk. Išbrauktą — perrašyk ir siųsk redakcijai. Redaktorius gauto straipsnio dar pusę išbraukys ir likusią dalį atspausdins. Skaitytojas, tokį straipsnį perskaitęs, galės pasidžiaugti, kad buvo gerai parašytas ir pagirti redaktorių už jo patalpinimą. Taigi, nereikia nusiminti ir rūstauti, kad redaktoriai korespondentų straipsnius taiso ir trumpina. Tam jie ir yra redaktoriais.

rusų buvo baudžiami ir sodinami į kalėjimus ar tremiami į Sibiro taigas. Linkėjo rašyti tik tiesą ir ne likti tik korespondentais, bet pasidaryti redaktoriais.

Algirdas Pužauskas pasveikino laureatus ir pakvietė gen. konsulę Juzę Daužvardienę įteikti premijas. Premijų įteikime asmeniškai dalyvavo 10 lau-

reatų, kiti 12 dėl nuotolių negalėjo atvykti.

L. ž. S-gos centro valdyba premijavo 22 jaunuosius spaudos bendradarbius.

I-mą premiją 75 dol. gavo: Guoda Antanaitytė, Andrius Kulikauskas, Vėjas Liulevičius, Raminta Pemkutė, Rita Bureikaitė, Darius Čuplinskas, Rūta (Nukelta į 12 psl.)

A. † A.

INŽ. STEPONUI VYTAUTUI MALĖNUI

mirus, skausmo prislėgtai jo žmonai filijai STASEI, jo dukroms filijai GIEDREI McCANDLESS ir ALDONAI GALINIENEI bei jų šeimoms reiškia nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdi

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

Mielam prieteliui

A. † A.

INŽ. STEPUI MALĖNUI

mirus, jo žmonai STASEI, dukroms GIEDREI ir ALDONAI su šeimomis bei jų giminėms Amerikoje ir ok. Lietuvoje reiškiamame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Veronika ir Bronius
A u š r o t a i

Irena ir Eugenijus
M a n o m a i č i a i

Marta ir Zigmas
S t r a z d a i



Nida Misiulytė dėkoja laureatų vardui.

P. Malėtos nuotr.

Spauda nenustojo savo reikšmės net ir šiame radijo ir televizijos amžiuje. Parašytas žodis išlieka, o oro bangomis ar per TV paskleistas išnyksta. Laikraštį gali skaityti kada turi noro ir laiko, o radijo ir TV klausyti gali tik nustatytu, dažnam nepatogiu laiku.

Kun. J. Vaišnys, SJ, patarė nenaudoti slapyvardžių, o rašyti tiesą ir savo pavarde pasirašyti. Ypač negarbinga rašyti apie asmenį ir slėptis po kokiais nors nežinomais vardais. Lietuviuose slapyvardžiai yra pasilikę nuo spaudos draudimo laikų, kai už lietuvišką spaudą okupantų

Mūsų talkininkui

A. A.

INŽ. STEPONUI MALĖNUI

mirus, velionies našlę STASE, dukteris ALDONĄ ir GIEDRĘ su šeimomis, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Amerikos Balso Lietuvių
skyriaus bendradarbiai

SICU NURSES PARKLAND HOSPITAL IN DALLAS WANTS TO TALK TO YOU!

We are expanding and that means many new staff positions. Requires 1 year of progressive experience in the SICU/Trauma environment.

If you would like to work in a major teaching hospital and live in exciting Dallas. Call for detail and interview arrangements, 1-800-527-0333, in Canada call collect 214-637-8992.

PARKLAND MEMORIAL HOSPITAL

Dallas County Hospital District
5201 Harry Hines Boulevard
Dallas, Texas 75235

Equal opportunity/affirmative action employer



A. † A.

STEPUI MALĖNUI

mirus, jo žmonai STASEI, dukroms GIEDREI ir ALDONAI ir jų šeimoms nuoširdžiausia užuojauta

Gražina ir Vytautas
B a l s i a i

RAŠINIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Tema — LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄMONĖ IŠEIVIJOJE. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (16 iki 35 metų amžiaus) dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent aštuonių (8) mašinėle spausdintų puslapių. Lituaništinio mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti aukščiau minėta tautine tema.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos dvi premijos už geriausius rašinius —

I Premija — \$500.00

II Premija — \$250.00

Premijų paskirstymui, juri komisija bus sudaryta, ir paskelbta vėliau.

Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1985 m. sausio mėn. 15 d. (pašto antspaudas) sekančiu adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, c/o Vida Jonušas, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464.

ŽURNALISTŲ PREMIJOS...

(Atkelta iš 11 psl.)

Girdauskaitė, Rita Likanderytė.

II-rą premiją 50 dol. gavo: Aušra Jasaitytė, Gytis Liulevičius, Nida Misiulytė, Gaja Pempukė, Danutė Baltutytė, Linas Seikus.

II-čią premiją 25 dol. gavo: Marius Katilius-Boystum, Aras Tijūnėlis, Marytė Balaišytė, Jūratė Birekaitė, Indrė Čuplinskaitė, Milda Palubinskaitė, Gailė Radvenytė ir Mirga Šaltmiraitė.

A. Pužauskas pateikė suvestinius anketų duomenis. Dėl ištuštėjusio dr. Petro Daužvardžio fondo, premijos nebuvo porą ar daugiau metų skiriamos, bet jos yra naudingos ir reikėtų kiekvienais metais jas skirti, tik gal padarant kiek didesnę atranką.

Žurnalistų sąjungos centro valdybai išsikeliant į Los Angeles, ar nereikėtų Daužvardžio fondo valdybą palikti Chicagoje, nes čia gal lengviau būtų sudaryti vadovybę. Be to lieka neišspręstas piniginis klausimas. Kas turėtų rūpintis kapitalo sudarymu, nes iki šiol finansais rūpinosi LZ S-gos centro valdyba, o skirstė fondo vadovybė. Reikia premijas padidinti ir daryti didesnę atranką.

Pobūvis praėjo sklandžiai ir ramiai, bet dalyvavo vos pusšimtis žmonių. Po to buvo pasivašinta ir pabendrauta.

A. Juodvalkis

WANTED
EXPERIENCED PRESSMAN
Medium sized commercial printing company in Denver seeking a qualified pressman for chief 17-2 color an Harris 25 single color. Steady work & benefits.
For more information call or write:
303-344-9995
CHAMBERS PRINTING INC.
15270 E. 6TH AVE.
AURORA, COLORADO 80011
(45-51)

**Supažindinkit savo bičiulius
su DIRVA.**

Atsiųskit jų adresus.

Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas



Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.



NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



**NATIONWIDE
INSURANCE**
Nationwide is on your side

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONUI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

MACHINIST 1ST CLASS
Aircraft Precision Gear Mfg.: set up and operated: Gear Hobbing, Shaping & Grinding, (Reishauer), cylindrical Grinding, internal, external, thread grinders, Engine, Turret and Chucking, lathes. Located Eastern Queens.
Call 718-592-7106 (44-50)

ENGINEERING Manager

For San Francisco Bay Area metal stamping company. ME required with heavy press, tool and die, quality control, cost estimating and tool design experience. Good communication skills a must. Excellent salary and benefit program. Send resume to Gilro Stamping Co., 2915 Ford St., Oakland, CA. 94601-2883 Attn: Personnel.

ISIGYKITE VERTINGUS LEIDINIUS

1. Knyga **TIKROJI LIETUVA**. Tekste 79-ni Lietuvos ir Pabaltijo žemėlapiai, 172 iliustracijos. Didelio formato, gerame popieriuje, kietais viršeliais. \$20.00 ir \$2.00 persiuntimas.

2. Lietuvos žemėlapis. Mastelis 1:1.000.000. Aiškinimai knygoje Tikroji Lietuva. Parengė Algirdas Gustaitis. \$12.00.

3. 1595 m. Lietuvos žemėlapis, su aiškinimais. \$6.00.

4. 1749 m. Lietuvos žemėlapis, su aiškinimais lotynų ir lietuvių kalbomis. \$7.00.

5. 14-ka Lietuvos miestų herbų. Kiekvienas ant atskiro lapo. Visa serija tik \$3.00.

Užsakymus siųsti U. S. doleriais: S. Bernatavičius 1513 So. 48th Court, Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

6-7. Dvi graviūros, vaizduojančios lietuvių-švedų kaitynes 1656 metais prie Sandomiro ir prie Pilypavo. Dvi graviūros \$15.00. Po vieną neparduodama. Aiškinimai lotynų ir lietuvių kalbomis. Užsakymus siųsti: Alicija Rugytė 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629, U. S. A.

Spausdinta juoda-balta. Išleido žinomos lietuvių organizacijos.

Šie leidiniai — puikios dovanos įvairiomis progomis.

ELECTRICIAN (MAINTENANCE)

LAYOUT, INSTALL AND MAINTAIN A VARIETY OF ELECTRICAL EQUIPMENT SUCH AS MOTORS, STARTERS, CRANES, HOISTS, PUMPS, ETC TROUBLE SHOOT PROBLEMS UTILIZING WIRING DIAGRAMS AND SCHEMATICS. MUST ALSO BE FAMILIAR WITH AND CAPABLE OF PERFORMING NECESSARY PLUMBING, WELDING AND OTHER SKILLS ASSOCIATED WITH MAINTENANCE OF MACHINERY, EQUIPMENT AND BUILDINGS.

FULL TIME, EXCELLENT STARTING SALARY, FULL PAID FAMILY PLAN MEDICAL AND PROFIT SHARING. CONTACT JOSEPH URQUHART BETWEEN 9 AM — 3 PM.

617-389-8440

DUNCAN INDUSTRIES

69 NORMAN STREET

EVERETT, MASS. 02149

EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(49-1)

Kent State universiteto lituanistinių studijų veikla

Š. m. lapkričio 16 Clevelando lietuvių komitetas remti Kent State Universiteto lituanistikos programai tarėsi su šio universiteto Etninių studijų direktorium prof. dr. H. Hochhauser ir lituanistikos stipendininku Mark Zeren.

Pastebėtina, kad Kent State Universiteto lituanistikos programa gražiai veikia ir po jos įkūrėjo dr. Jono Cadzow pasitraukimo iš pareigų dėl sveikatos. Jau naujas bakalauro istorijos srityje siekiantis trečios kartos lietuvis studentas Mark Zeren jau yra atlikęs gana svarbų darbą. Išpildydamas stipendijos reikalavimus, dirba 10 valandų per savaitę KSU bibliotekos lituanistikos skyriuje. Iš 1,200 lituanistikos rinkinių atsiųstų knygų jis jau 500 jų yra atrinkęs, sukatalogavęs, įrašęs į kompiuterius. Jos, kaip ir 12,000 anksčiau sukataloguotųjų, yra prieinamos tyrinėtojams Kt Universiteto knygyne ar per 7,000 tyrinėjimo knygynų tinklo visame pasaulyje.

Mark Zeren, trečio kurso

bakalauro laipsnio siekiančio studento, pagrindinė studijų šaka — istorija, šaltinė — lituanistika. Šį semestrą, išpildydamas stipendijos reikalavimus, rašo darbus, susijusius su lituanistika. Vieno jo darbo tema — Vilniaus klausimas, o kito — Upton Sinclair'o romano *The Jungle* (Raisas) vaizduojamas lietuvių ateivių gyvenimas. Mark Zeren senelis Antanas Zarinskas, kilęs iš Kauno apylinkių, atvyko Amerikon 1903 m. su dviem savo broliais. Vienas brolis žuvo anglų kasyklose Pensilvanijoje.

Pokalbyje su stipendininku Mark Zeren buvo patirta, kas ir kaip jį sudomino šiomis studijom.

Dr. J. Kavaliūnaitė. Komiteto vardu sveikinu jus gavus KS Universiteto lituanistikos stipendiją. Idomu, kaip jūs sužinojote apie šią lituanistikos programą?

M. Zeren: Praeitais metais, man būnant antro kurso studentu, vienas mano istorijos profesorių labai išgyrė prof. dr. Jono Cadzow atsiųstus darbus ir jo



Kent Universiteto lituanistikos programai remti komitetas su naujuoju Kent Etninių studijų direktoriumi ir programos stipendininku. Sėdi iš kairės: Mark Zeren (Zarinskas) trečiosios kartos lietuvis, studijų direktorius prof. dr. H. Hochhauser, dr. V. Stankus. Stovi: P. Alšėnas, Kent univeriteto darbuotoja, A. Kalvaitis, prof. dr. J. Kavaliūnaitė ir dr. A. Idzelis.

J. Velykio nuotr.

inašą lituanistikos programai Kente. Tai labai mane sudomino, ir aš pasiryžau pats prisidėti prie šio darbo.

J. K.: O kaip ir kodėl jūs susidomėjote lituanistikos studijoms?

M. Z.: Kai mažas buvau, maniau, kad esu kilęs iš vokiečių. Paaugęs tėvą klausinėčiau apie savo pavardės kilmę. Iš jo sužinojau, kad mes esame lietuviai. Niekad apie Lietuvą nebuvau girdėjęs nei aš, nei kiti šeimos nariai. Tad, norėdamas kiek daugiau sužinoti apie savo tėvų kraštą, tarnaudamas Amerikos aviacijoje, ieškojau žinių apie Lietuvą karinių bazių knygynuose Amerikoje, o vėliau ir Anglijoje. Mane taip žavėjo Lietuva, kad, rodos, vis negalėjau gauti užtektingai žinių apie ją. Ir dabar noriu kuo greičiausiai išmokti gerai lietuvių kalbą, kad man būtų prieinamos lietuvių kalba parašytos knygos, kurios atskleidžia Lietuvai tautos sielą ir jos vaidmenį pasaulio istorijoje.

J. K.: Kaip jūs gilinote lietuvių kalbos žinias?

M. Z.: Jau trečias semestras mokausi lietuvių kalbos Kent State Universitete. Pranas Joga — dėstytojas, prof. dr. A. Klimas — egzaminatorius.

J. K.: Kokius kitus kursus dar klausote?

M. Z.: Šį semestrą klausau sekančius kursus: Europos istorija 1914-1945 m., Amerikos ateiviai, fizika, ir aplinka. Sekantį semestrą tęsiu lietuvių kalbos kursą ir klausysiu Sovietų Sąjungos geografiją, kurią dėstys prof. dr. A. Idzelis, Rusijos istoriją 1853 m. iki šių dienų ir kitų.

Paulius Alšėnas: Ką jūsų lietuvių kilmė jums reiškia?

M. Z.: Aš jaučiu pareigą iškelti Lietuvos vardą ypačingai todėl, kad istorijos puslapiuose šiais laikais

Lietuva yra aplenkama. Daug rašoma apie Angliją, Prancūziją, Italiją ir kitus Europos kraštus. Tačiau Lietuva nepaminiama. Pamištama Lietuva net ir 13, 14 šimtmečiuose, ir žemėlapiai neatvaizduoja Lietuvos didybės. Šių dienų spauda iškelia Popieluszko ir kitus lenkų disidentus. O lietuvių katalikų padėtis Lietuvoje sunkesnė negu Lenkijoje — kunigai irgi žudomi, tremiami. Bet apie tai mažai rašoma. Reikia iškelti Lietuvos toleranciją kitų tautybių ir tautų atžvilgiu jau nuo Vytauto Didžiojo laikų.

Augustinas Idzelis: Kaip jūs suderinate dvilypę pareigą jausminių atžvilgiu savo kilmės kraštui Lietuvai ir gyvenamui kraštui Amerikai?

M. Z.: Nejaučiu jokie konflikto, nes Lietuva, kaip ir Amerika, pagrindinai pasižymi tolerancija. Be to, reikalinga Amerikos pagalba atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Amerika apvylė Lietuvą, kaip ir Rytų Europą ketvirtajame ir penktajame šio amžiaus dešimtmečiuose. Tikiuosi, jog Amerika geriau supras politines realybes ateityje. Norėčiau, kaip Amerikos pilietis, nuolat kelti sunkią šių dienų Lietuvos padėtį.

Po pokalbio su Mark Zeren buvo keletas klausimų Etninių studijų direktoriui Dr. H. Hochhauseriui.

J. K.: Dr. Hochhauser, kokia lituanistikos programos padėtis Kent State Universitete?

H. H.: Lituanistikos programa yra viena iš pagrindinių etninių programų mūsų universitete.

Augustinas Idzelis: Kaip jūs vertinate lituanistikos programą?

H. H.: Džiaugiuosi, kad ši programa nuoširdžiai remiama Clevelando, Michigano, Pensilvanijos ir kitų vietovių lietuvių. Aka-

deminiais pagrindais lygiai greičiai stovi su kitais akademineis KS Universiteto kursais. Lituanistikos kursai, kaip ir visi kiti universiteto kursai, pilnai pripažinti Ohio Valstijos. Tad lituanistikos programa yra integrali KSU dalis.

J. K.: Koks universiteto administracijos nusiteikimas lituanistikos programos atžvilgiu?

H. H.: Dr. Schwartz, būdamas KS Universiteto rektorium ir dabar tapęs prezidentu, pilnai ir entuziastiškai remia lituanistikos programą. Taip pat ji nuoširdžiai remiama Dr. Buttlar, humanitarinių ir griežtųjų mokslų dekanu. Tad ji šiandien gana gerai laikosi.

J. K.: Kokiai KS Universiteto įnašas į lituanistikos programą?

H. H.: Lietuvių bendruomenė mums suteikė arti \$50,000 stipendijos fondą bei labai daug knygų, laikraščių, žurnalų, o pats universitetas remia lituanistikos kursus, parūpina dėstytojus. KS Universitetas jau yra išleides daugiau kaip \$200,000: \$100,000 Lituanistiniam archyvui ir \$100,000 Lituanistinei programai. KS Universiteto knygynas turi vieną iš didžiausių Lituanistikos rinkinių, ir juo naudojasi viso pasaulio tyrinėtojai. KSU parūpina xerox ar microfilmo kopijas reikalaujantiems tyrinėtojams lituanistikos, istorijos, kultūros, geografijos ir kt. Be to, yra vasaros tyrinėjimo stipendijos. KSU finansuos kelias studijas, liečiančias Baltijos demografiją, kurios pasirodys artimoje ateityje Lituanistikos žurnale.

J. K.: Kaip jūs susidomėjote Lituanistikos programa?

H. H.: Trejus metus artimai dirbau su šios programos steigėju dr. Jonu Cadzow. Jam susirgus, per-

(Nukelta į 14 psl.)

Puikiausius kailius rasite



Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krutuvis (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio



Tėvynės Garsų radijo 35 metų sukakties šventėje dalyvavo apie 500 svečių. Šventės koncerto dainininkų Slavos Žiemelytės ir Vaclovo Verikailio klausosi pirmoje eilėje iš dešinės — R. Kudukis (radijo štabo narys), G. Kudukienė, Vilties draugijos pirm. dr. D. Degėsys su žmona ir Ona Mikulskienė.



Prie Ričardo Reineckerio iškepto Tėvynės Garsų radijo 35 metinės sukakties šventei torto. Iš kairės — radijo štabo narė Milda Lenkauskienė, vedėjas Juozas Stempužis, Raimundas ir Gražina Kudukiai ir radijo mecenatas Petras Milašius.

KENT STATE UNIVERSITETE...

(Atkelta iš 13 psl.)

ėmiau jo pareigas. Tad, tęsiau jo pradėtą darbą. Dažnai su juo telefonu susisiekiu ir pasitariu. Man šis darbas artimas, nes ir aš esu kilęs iš Europos, augęs Ciuriche, Šveicarijoje. Studijavau Innsbrucke, Austrijoje, Middlebury College, Ohio ir Akrono universitetuose. Dėstau vokiečių kalbą ir literatūrą.

J. K.: Kokia šių metų veikla?

H. H.: Šiais metais buvau pakviestas pagrindiniu kalbėtoju Clevelando Pabaltie-

čių Sąjungos suvažiavime Lakewood, Ohio. Supažindinau auditoriją su lituanistikos bei Latvių ir Estų programomis. KS Universitetas paruošė filmą liaudies šokių, atliktų Grandinėlės rodomą viešos televizijos stoties tinklo. Taip pat tebedidiname knygyno Lituaniistikos rinkinį. Be individų paaugotų knygų, priimame knygas, kurias Cleveland knygynas iš savo Lituaniistikos rinkinio atiduoda.

J. K.: Kokiu adresu gali-

ma siųsti pinigines aukas ir knygynui knygas ir kreiptis stipendijų reikalais?

H. H.: Šį rudenį, be bakalauro jau duodamų stipendijų, bus skiriama magistro ar rašančiam disertaciją daktaro laipsniui įsigyti savo darbą, pagrįstą lietuviška tematika. Prašau visais reikalais kreiptis: Dr. H. Hochhauser, Lithuanian Program, Director, Ethnic Heritage Program, 314 Satterfield Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

Dr. prof. J. Kavaliūnaitė
Dr. V. Stankus



AMBER
STUDIOS, Inc.

Didelis pasirinkimas dovanoms
įvairių meno darbų.

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.



St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

JOSEPH F. GRIBAUSKAS
EXECUTIVE SECRETARY

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.



PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas



JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.





• VLIKO 40 metų sukakties minėjimas Clevelande praeitą sekmadienį sutraukė daug žmonių. Balys Gaidžiūnas, vienas pirmųjų Vliko steigėjų, įdomiai nupasakojo Vliko nueitą kelią. Meninę programą atliko i Australiją išvykstantis gastrolėms vyrų oktetas, vadovaujamas R. Babicko.

Dr. D. Degėsys, Vilties draugijos pirmininkas, Vilties draugijos ir Dirvos vardu pasveikino Vliką šiais žodžiais:

"Amerikos lietuvių spaudos ir radijo draugija Viltis, su jos laidžiamu laikraščiu Dirva, sveikina VLIKĄ jo keturiasdešimt metų sukakties proga ir linki, kad VLIKO vadovų ryžtas, energija ir sumanumas sujungtų visus laisvame pasaulyje gyvenančius lietuvius bendram darbui Lietuvai laisvę atgauti."

• Okteto išleistuvės i Australiją, kurias savo sodyboje surengė Raimundas ir Gražina Kudukiai, sutraukė gausų būrį okteto gerbėjų ir bičiulių, jiems palinkint kelionėje ir Australijoje didelio pasisekimo.

• Lietuvių klubas drauge su Čiurlionio ansambliu rengia Naujų Metų sutikimą pirmadienį, gruodžio 31 Lietuvių namų salėje. Pradžią 8 val. vak. Vakariene tiekia ma 9 val. vak. Visi gėrimai ir šampanas nemokamai. Šokiams gros žymusis Joe Wendell orkestras. Kaina asmeniui 25 dol. Visas rezervacijas reikia padaryti iki gruodžio 21 dienos. Bus priimta tik 200 svečių. Rezervacijas galima padaryti, paskambinus i klubo raštinę Birutei Vedegienei telef. (216) 531-2131.

• Mariaus Blyno knyga "Lietuvos reikalais", neseniai išėjusi iš spaudos, turi didelį pasisekimą visuomenėje. Joje spausdinami straipsniai apie Lietuvos kultūrinį įnašą, Lietuvos ženklus, Vytį, vietovardžius, Lietuvos sienas, gudų šovinizmą, sovietus ir kt. Iliustruota vaizdais, žemėlapiams

Gaunama pas knygų platintojus arba pas autorių: M. Blynas, 4385 W. 145 St., Cleveland, Ohio 44135.

• Parduodamas mūrinis namas Dievo Motinos parapijos rajone, 1 šeimos, 3 miegamieji, įrengtas rūšys, garažas ir t.t. Kaina 42,000. Arba galima jį išsinuomoti. Tel.: 481-8950.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis i ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 24 D., pirmadienį, 9:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 D. Naujų Metų sutikimas Lietuvių namų salėje. Rengia Lietuvių klubas ir Čiurlionio ansamblis drauge. Geras šokių orkestras.

1985

• SAUSIO 20 D., sekmadienį, 12 val. p. p. Šv. Jurgio parapijos salėje A. L. Tarybos metinis susirinkimas.

• VASARIO 3 D. Žalgirio šaulių kuopos susirinkimas Lietuvių Namuose.

• VASARIO 9 D. Pilėnų tunto tradicinis Blynų balius.

• VASARIO 10 D. Taupos kooperatyvo narių metinis susirinkimas 11:30 val. ryto Dievo Motinos parapijos kavinėje.

• VASARIO 17 D., sekmadienį, 4 val. p. p. Vasario 16 d. minėjimas Dievo Motinos parapijos salėje. Ruošia ALT ir LB.

• VASARIO 24 Lietuvių namų bendrovės (Lithuanian Village Inc.) akcininkų metinis

susirinkimas.

• KOVO 24 D. Clevelando skautų KAZIUKO MUGĖ. Rengia Neringos ir Pilėnų tuntas.

Lease Office or retail East 185 St. Old World Plaza. 1200 square feet, basement, parking. Call: 692-0060.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS TARYBA

r u o š i a

KŪČIŲ VAKARIENĖ

gruodžio 24 d. parapijos salėje.

Pradžią 9:30 val. vakaro.

Rezervuoti vietas klebonijoje, telef.: 431-5794, pas Vincą Gelgotą, 687 East 185 St., tel.: 481-2433 ir pas kitus parapijos narius. Kaina asmeniui \$5.00.

TAUPA

VIENTELIS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS OHIO VALSTIJOJE.

18022 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119

BŪSTINĖ: Dievo Motinos parapijos patalpose. SKYRIAI: adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose, (Lietuvių Namai) ir šv. Jurgio parapijoje.

Tel.: 692-3253, 531-8687, 442-90-91.

P A T A R N A V I M A I

MOKAME UŽ

Reg. indėliai 6% (\$100 ar daugiau)
'Super-Share' 9% (\$2,500 ar daugiau)

SKOLINAME

Asmeninės paskolos Automobiliams Namų pagerinimui Nuošimčiai mažesni Sąlygos geresnės.

Smulkesnės informacijos teikiamos TAUPOS raštinėje. Visos santaupos apdraustos su National Deposit Guarantee Corporation.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Treč. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p. p. adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose.

Sekmadieniais nuo 11 iki 1 val. p. p. Dievo Motinos ir šv. Jurgio parapijose.

TAUPLYKITE IR SKOLINKITES TIKTAI TAUPOJE

Cuyahoga County Auditor

J. TIMOTHY McCORMACK

wishes all his Lithuanian friends a

JOYOUS CHRISTMAS

and a

HAPPY NEW YEAR

with peace and liberty for all now

and forever.

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

Visiems mūsų kepyklos klientams, perkantiems mūsų skanią duoną ir pyragus, o taip pat visiems Clevelando ir apylinkių lietuviams, geriausius Šv. Kalėdų sveikinimus ir 1985 metų linkėjimus siunčia

REINECKER'S BAKERY

RICHARD ir MAGDALENA REINECKER, savininkai

PARTY'S, CENTER AND CATERING

8575 Free Way Drive

Macedonia, Ohio 44056

Tel. 467-2221



DIRVA

• Ateinančią savaitę dėl švenčių Dirva neišeis. Sekantis numeris išeis tuoj po Naujų Metų.

POVILAS KILIUS — LIETUVIŲ FONDO TARYBOS PIRMININKAS



Povilas Kilius, naujasis Lietuvos Fondo tarybos pirmininkas. P. Malėtos nuotr.

Lietuvių Fondo tarybos posėdis įvyko lapkričio 30 d. savoje būstinėje, Chicagoje. Posėdį vedė tarybos pirm. Stasys Baras, o sekretoriavo valdybos sekretorė Alė Steponavičienė.

St. Baras pakartojo Lietuvos Fondo vakarienių metu padarytą pranešimą, kad yra neskelbiamas aukotojas, duodas Lietuvos Fon-

dui 100,000 dol., jei visi kiti lietuviai iki gruodžio 20 d. suaukos 50,000 dol. ir pasieks tris milijonus. Posėdžio dalyviai labai entuziastingai sutiko šią žinią ir pažadėjo visokią paramą, kad tik paskelbtą sąlyga būtų išpildyta ir šimtą milijonų Lietuvos Fondo kasą.

Spausdinant šį pranešimą, vajaus laikas jau bus pasibaigęs ir, tikėjime, reikiamoji suma bus suaukota, nes pirmomis savaitėmis gautos aukos teikia vilčių.

Išklausyti valdybos ir visų komisijų pirmininkų pranešimai parodė sėkmingą Lietuvos Fondo veiklą ir tinkamą pasiruošimą užbaigti šiuos metus. Valdyba paruošė ir išsiuntinėjo lietuviškų radijo laidų vedėjams įkalbėtas juosteles, prašant jas perduoti klausytojams. Įkalbėjimus padarė tarybos pirm. Stasys Baras, valdybos pirm. dr. Antanas Razma ir informacijos vedėjas Antanas Juodvalkis. Kartu su juostelėmis (kasetėmis) pasiūsta ir Pelnų skirstymo komisijos skirti čekiai.

Lietuvių Fondo investavimai yra išbalansuoti ir duoda geras pajamas. Amerikos ekonomijoje nenumatoma didesnių pasikeitimų.

P A D Ė K A

Šį kartą juodajai mergaitei nepavykus pakankamai aštriai dalį pagalauti, mane tikrai iki gelmių sujaudino toks nuoširdus ir tokios daugybės draugų susirūpinimas. Užtat visiems iš arti ir toli mano nuoširdžiausias AČIŲ — ir ta pačia proga — PALAIMINTŲ ŠVENČIŲ VISIEMS.

Jūsų

Edvinas Balceris

A. † A.

ATS. MAJORAS JOKŪBAS DAGYS

Mirė 1984 m. lapkričio 15 d. Kaune, sulaukęs 86 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs Vinkšninių kaime, Biržų apskrityje. Paskutiniaisiais Nepriklausomos Lietuvos metais buvęs Karininkų Ramovės šeimnininkas.

Liko nuliūdę sūnūs Jaunutis ir Aleksandras su žmonomis, anūkas Linas su žmona, kiti giminės bei pažįstami Lietuvoje, Amerikoje ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose.

Už Velionį bus pasimelsta 1985 m. sausio 27 d., 10 val. ryto Lietuvos Evangelikų-Reformatų bažnyčioje, Chicagoje, 5230 So. Artesian Ave.

Nuliūdę

sūnūs ir anūkas su žmonomis

Svarstant 1986 metų biudžetą ir karpant išlaidas, birža rodo nervuotumo žymių ir akcijų kursas svyruoja. Lietuvių Fondo pajamoms, bent artimiausiu laiku, neturės įtakos.

Išklausius ir priėmus pranešimus, buvo prieita prie Lietuvos Fondo vadovybės rinkimo ateinantiems metams. Tarybos pirm. Stasys Baras šiais metais baigia trečią kadenciją ir, pagal L. Fondo nerašytą sutarimą, negali kandidatuoti toms pačioms pareigoms ketvirtam terminui (kaip JAV prezidentas negali būti renkamas trečiam terminui). Nominacijų komisijos vardu pirm. Marija Remienė) kiti nariai — Jonas Vaznelis ir Antanas Juodvalkis) pasiūlė į tarybos pirmininkus ilgametį finansų komisijos pirmininką ekonomistą Povilą Kilių, o sekretore — Dainą Kojelytę, bebaigiančią teisės mokslus. Valdybos pirmininku antram terminui sutiko kandidatuoti dr. Antanas Razma. Nesant kitų pasiūlymų, vienalbiai buvo išrinkti. Pareigas pradės eiti nuo 1985 m. sausio 1 d. (aj)

• Stasė Mickienė, Medinah, Ill., atminimui savo vyro a. a. dr. Mato Mickaus, Dirvai paremti atsiuntė auką 100 dol. Ačiū.

• M. Kriščiukaitis, Avon, Mass. sveikindama Dirva su šventėmis, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Donatas ir Vida Siliūnai, Pompano Beach, Fla., prie šventinių linkėjimų, Dirvai ir jos bendradarbiams, pridėjo auką 100 dol. Ačiū.

• Alf. Pempė, Chicagoje, vietoj siuntinėjęs sveikintimo kortelės, atsiuntė Dirvai paremti 20 dol. Ačiū.

JUNO BEACH

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Juno Beach lietuvių kolonija rengia Naujų Metų sutikimą, kaip ir pernai toje pačioje vietoje: 10970 State Rd., 703 N. Palm Beach, Fla., gruodžio 31 d. 8 val. vak. Bilieto kaina 20 dol.

Vakarienių bus pačių ponių pagaminta, šampanas ir kiti gėrimai. Šokiams gros A. Stelmokas iš Chicago. Bilietais prašoma iš anksto apsirūpinti. Rengia tam reikalui sudarytas specialus komitetas, kurio pirmininku yra V. Biliūnas, 11341 W. Teach Rd., Lake Park, Fla. 33410. Telef. (305) 622-4835.

STEEL SHOP HELP
Steel shop looking for individuals with exp in steel work. Must be exp'd with good attitude and willing to learn. Openings for Shop Foreman/w, Genl Mechanic, Welders & Burners (with tools) and Helpers. Exc pay & benefits. For appointment 201-752-4414.

DIRVAI PARAMA

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą paremė šie skaitytojai:

E. Maslauskienė,
Richmond Hts. 8.00
R. Petrauskas,
Clark Summit 3.00
G. Vidmantas, Rochester 3.00
S. Maurukas, Algonquin 8.00
B. ir V. Auginai,
Cleveland 10.00
J. Kapčius,
Daytona Beach 5.00
A. Andriulionis, Boston 3.00
P. Endzelis, Mokena 10.00
E. Čižinauskas, Freeport 13.00
I. Brazdžionis,
Los Angeles 30.00
J. Venckus, Central City 3.00
A. Širvaitis, Euclid 8.00
A. Gudėnas, Euclid 8.00
A. Jankus, Rochester 8.00
L. Morkūnas,
Rocky River 8.00
K. Švarcas,
Santa Monica 3.00
I. J. Rimkūnai, Michiana 30.00
M. Vitkus, Bay Harbor .. 3.00
K. Sakalas, Surfside 8.00
B. ir dr. B. Kasakaičiai,
Chicago 50.00
V. Dilba, Boston 8.00
E. Eidimtas, Dallas 1.00
A. Musteikis, Detroit 3.00
K. Daugvydas, Detroit .. 8.00
Lietuvių Tautiniai
Namai Chicagoje 100.00
Br. Keturakis, Milwaukee 23.00
Br. Škirpa, Washington .. 6.00
J. Gilvydis, Franklin 8.00
E. Skirmantienė, Glendale 3.00
Pr. Mačernis, Chicago .. 25.00
J. Raila, Chicago 5.00
P. Šimoliūnas, Chicago .. 10.00
A. Pimpė, Chicago 40.00
J. Povilaitienė, Omaha .. 10.00
Dr. A. Milaknis,
Santa Monica 3.00
A. Pleškys, Chicago 3.00
I. Itomlenskis, Cleveland 5.00
A. Leksas,
Western Springs 8.00
F. Navickas, Cleveland .. 10.00

Pr. Michelevičius,
Chicago 13.00
Lietuvių Fondas
Chicagoje 250.00
M. Slavinskienė,
Singer Island 10.00
P. Milašius, Cleveland .. 13.00
J. Petronis, Los Angeles 30.00
J. Dženkaitis, Glendale .. 3.00
Plk. A. Vanagas, Azle 8.00
K. Pažemėnas,
Palos Verdes 25.00
P. Dabkus, Toronto 10.00
I. Černis, Bloomfield 25.00
P. Kvedaras, Toronto .. 3.00
P. Didelis, Philadelphia .. 3.00
A. Reivytytė, Woodhaven 6.00
J. Adomaitis, Canandaigua 3.00
S. Krisčiukaitis, Avon .. 20.00
S. Mickienė, Medinah 100.00
R. A. Babickai,
Richmond Hts. 25.00
T. Jurcys, Palos Hills 8.00
J. Kalvaitis, Cleveland .. 6.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

**OPPORTUNITY FOR
FAMILY PRACTICE PHYSICIAN**
General practice clinic located in a rural community in North Mississippi desires additional physician. Located near the state college. Primary service area requires experience in Obstetrics, cardiology, and internal medicine. Excellent compensation and comprehensive benefits. Call or write to Administrator
TOM BAILEY HOSPITAL
P. O. Box 389
Maben, Miss. 39750
601-263-8321 (46-50)

**WANTED
JOURNEYMEN PRESSMEN**
Medium size, high quality sheet fed printing company has immediate openings for journeymen pressmen. 5-10 years experience required preferably on a Komori press.
PROGRESSIVE PRINTING CO.
4505 LEXINGTON AVE.
JACKSONVILLE, FLA. 32210
904-388-0746 (45-51)

**WANTED JOURNEYMEN
or 1st CLASS SKILLED
TOOL AND DIE MAKERS
FIXTURE MACHINE BUILDERS
...STEEL RULE DIEMAKERS...
MACHINIST/BORING MILL**
Excellent opportunity, competitive wages, paid holidays, medical, dental, pension, & profit sharing, respond to:
**SPEARHEAD AUTOMATED
SYSTEMS**
41211 Vincent Ct.
Novi, Mich. 48050 (43-49)

A. A.

POVILUI ŠLAPELIUI

mirus, žmoną STASĘ, sūnų VYTAUTĄ, dukras ALDONĄ ir NIJOLĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Ona ir Petras Armonai
Kazimiera Arlauskienė
Bronė ir Pranas Balutai
Aloyzas Jančys
Ramutė ir Jonas Kriviai
Ona ir Jonas Pupininkai
Antanas Ragelis
Katrina ir Kazys Sabaliai
Adelė ir Albinas Sinkai

A. A.

ANELEI KARSOKAITEI-KUŠLIENEI

Lietuvoje mirus, jos broliui, Balfo valdybos nariui, ALBINUI KARSOKUI su šeima gilią užuojautą reiškia

Balfo Clevelando Skyriaus
Valdyba